

Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz
Mediaș, România

Evaluare tip Due Diligence
privind Mediul, Sănătatea și
Securitatea în Muncă și
Aspectele Sociale pentru
activitatea Romgaz în România
Raport final

Bucharest

145 Calea Victoriei Blvd.,
Victoria Center, 8th Floor,
Sector 1, 010072

Romania

T: +40 (0) 31 405 1680

F: +40 (0) 31 405 1681

E: romania@erm.com

<http://www.erm.com>

09 octombrie 2013

Întocmit pentru:

Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz
551130, Piața Constantin Motaș, nr. 4
Mediaș, jud. Sibiu

România

Administrators/Board

Peter Temesvary
Dr. Walter Heinz
Martin Gundert

Nr. de ordine în registrul comerțului:
J40/11533/14.06.2007

Codul de Înregistrare Fiscală (C.I.F.)
RO21931265

Please remit to

UniCredit Țiriac Bank,
Branch Rosetti, Bucuresti
RON account:
IBAN RO14 BACX 0000 0001 3825 3001
EUR account:
IBAN RO84 BACX 0000 0001 3825 3002
SWIFT: BACXROBU

PROIECT NR. P0213779

Member of the
Environmental Resources
Management Group

**Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice
utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport**

"Please note that this Romanian language report is a non-binding translation of the official English language report and is for information only and shall thus not be relied upon. While all reasonable efforts have been made to ensure the accuracy and completeness of the translation ERM takes no responsibility for the content of the Romanian language translation.

ERM Environmental Resources
Management S.R.L.

București, 09 octombrie 2013

Christopher Kiermayr
Director de proiect

Dana Afrenie
Manager de proiect

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

SUMAR EXECUTIV

ERM Environmental Resources Management S.R.L. (ERM) a fost contractată de *Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz S.A. ('Romgaz' sau 'Clientul')* pentru a efectua o Evaluare tip Due Diligence privind Mediul, Sănătatea și Securitatea în Munca și Aspectele Sociale (EDDMSSMS) în legătură cu o posibilă tranzacție cunoscută sub numele *Project Ranger* (sau '*Tranzacția*'), care se referă la activitatea de explorare și producție de gaze naturale cu sediul în Mediaș, România.

Portofoliul respectiv include două (2) Sucursale Producție, cu sediul în Mediaș și Târgu Mureș, una (1) Sucursală Înmagazinare cu sediul în Ploiești, una (1) Sucursală Producție Energie Electrică cu sediul în Iernut, una (1) Sucursală de Intervenții, Reparații Capitale și Operații Speciale la Sonde cu sediul în Mediaș și una (1) Sucursală de Transport Tehnologic și Mentenanță cu sediul în Târgu Mureș. Prezenta EDDMSSMS nu acoperă evaluarea sediilor de birouri și a proprietăților de cazare deținute de *Romgaz* datorită relevanței scăzute a aspectelor MSSMS aferente acestor proprietăți.

Evaluarea s-a desfășurat în perioada iulie-septembrie 2013 și se bazează pe analiza informațiilor relevante furnizate de Client, vizite la fața locului în amplasamentele și pe proprietățile selectate din portofoliu și interviuri cu personalul relevant al *Romgaz*. Scopul prezentului raport este de a furniza elementele esențiale ale EDDMSSMS. Informații mai detaliate pentru fiecare sucursală pot fi găsite în anexă, care prezintă o expunere pentru fiecare sucursală.

Scopul EDDMSSMS este de a furniza o prezentare independentă a modului în care sunt gestionate aspectele de mediu, sănătate și securitate în muncă și sociale (MSSMS) aferente operațiunilor din portofoliu, precum și să identifice și să evalueze acele aspecte MSSMS care pot avea un impact asupra Tranzacției. În acest scop și pentru a asista în prioritizarea eforturilor, a fost aplicat un Prag de Materialitate în valoare de 500.000 EUR per constatare. Orice cheltuială care depășește această valoare monetară este considerată semnificativă pentru Tranzacție (respectiv, constatarea poate afecta semnificativ fie valoarea fie operabilitatea activelor).

Dat fiind Pragul de Materialitate definit, evaluarea va fi considerată de nivel înalt și, prin urmare, este mai puțin cuprinzătoare decât o evaluare a conformității cu legislația în domeniul MSSMS sau decât o analiză detaliată a aranjamentelor de management MSSMS. Totuși, au fost oferite detalii

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

suficiente pentru a permite terților să adopte decizii în cunoștință de cauză cu privire la elementele MSSMS ale Tranzacției.

Constatări esențiale ale EDDMSSMS:

În cadrul prezentei EDDMSSMS nu s-a efectuat o evaluare a prețului de achiziție sau a valorii corecte de piață. Totuși, în baza constatărilor prezentei evaluări și a informațiilor furnizate de *Romgaz*, opinia ERM este că nu există nici un fundament pentru o reducere semnificativă a valorii portofoliului din cauza condițiilor de mediu de la amplasamente.

Ca urmare a prezentei EDDMSSMS nu au fost identificate probleme sociale semnificative. Totuși, posibilitățile de îmbunătățire a aspectelor MSSM, după cum au fost identificate de ERM ca urmare a prezentei evaluări sau de inspecțiile efectuate de autorități se referă la folosirea de echipament personal de protecție, disponibilitatea semnelor de avertizare a locurilor periculoase și etichetarea materialelor depozitate, efectuarea unor inspecții regulate a echipamentelor de protecție împotriva incendiilor, plan de intervenție în caz de urgență și urmărirea implementării acțiunilor cerute de autorități.

Factori de risc

Romgaz a încheiat o asocieră în participațiune cu Amromco Energy LLC (*Amromco*) prin încheierea unui contract de asocieră în 2002 pentru reabilitarea structurilor de gaz și creșterea producției în Muntenia și Oltenia.

În cazul unui accident sau al altei situații de urgență care poate să apară în locațiile operate de Amromco, acesta din urmă trebuie să ia toate măsurile pentru restabilirea controlului asupra situației de urgență și pentru a împiedica orice daune aduse resurselor naturale și mediului. Totuși, deși instalațiile care fac obiectul contractului de asocieră sunt operate de Amromco, obligațiile de mediu sunt prevăzute în autorizațiile de mediu emise pe numele *Romgaz*, în calitate de proprietar al instalațiilor. Prin urmare, în cazul oricăror disfuncționalități, accidente sau evenimente de mediu care se produc la respectivele instalații, *Romgaz*, în calitate de titular nominalizat oficial în autorizații, poate fi supus unor amenzi și poate suporta riscuri reputaționale, chiar dacă operarea acestor facilități nu se află sub controlul direct al *Romgaz*.

Aspecte de conformitate la mediu

Data fiind practica actuală a *Romgaz* de depozitare temporară a unor cantități mari de gaze naturale în depozite naturale subterane pentru furnizorul de gaz Transgaz, depozitele subterane de gaz (DSG-uri) operate de *Romgaz* sunt încadrate ca obiective SEVESO cu risc major (categoria 2 SEVESO) și, prin

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

urmăre, se supun cerințelor directivei SEVESO. Până în prezent, măsurile de siguranță necesare pentru categoria 2 SEVESO, în special cu privire la intervenția de urgență în caz de întrerupere a curentului electric (de exemplu, disponibilitatea unor generatoare electrice de rezervă corespunzătoare și a echipamentului aferent) nu au fost instalate la DSG-urile relevante. Aceste cerințe de a respecta prevederile Seveso au fost deja formulate în procesele verbale de inspecție încheiate de Inspectoratul pentru Situații de Urgență din 2011 pentru DSG-uri. Totuși, autoritatea nu a stabilit oficial un termen limită pentru implementarea acestor cerințe. În stadiul actual, ERM presupune că vor fi necesare costuri de investiții între 350.000 EUR și 500.000 EUR pentru a asigura respectarea cerințelor legale aplicabile categoria 2 Seveso.

La centrala electrică Iernut, măsurile de îmbunătățire a emisiilor de oxizi de azot (NO_x) vor fi implementate în conformitate cu Autorizația integrată de mediu (autorizația IPPC) emisă pentru întreg amplasamentul, precum și în conformitate cu cerințele Directivei privind instalațiile mari de ardere (Directiva LCP). Până la 1 ianuarie 2014, emisiile de NO_x de la unitățile #1 și #4 vor fi reduse sub 300 mg/m³ iar emisiile de la unitatea #5 sub 200 mg/m³. Unitățile #2 și #3 sunt scutite până la data de 31.12.2015 de reducerea emisiilor de NO_x, cu condiția ca acestea să nu fie operate mai mult de 20.000 de ore fiecare. În plus, emisiile de NO_x de la toate unitățile vor fi reduse sub 100 mg/m³ până la 1 iulie 2020 în conformitate cu cerințele Directivei LCP.

Planul de acțiune negociat cu autoritățile de mediu prevede instalarea unor arzătoare cu emisii scăzute de NO_x la unitățile #1 și #4 până la sfârșitul anului 2013. Prin urmare, Romgaz are în vedere implementarea unei soluții tehnice (reciclarea aerului evacuat) pentru a reduce emisiile de NO_x, care, totuși, nu este încă testată la capacitate maximă. Dacă se reușește acest lucru, termenul limită va fi îndeplinit numai pentru unitatea #1, iar unitatea #4 va avea probabil nevoie de încă șase luni pentru implementarea modificărilor. În cazul cel mai probabil (MLC), ERM estimează costuri de aproximativ 6 milioane EUR pentru îmbunătățirile la unitățile #1 & #4. În scenariul cel mai pesimist (RWC), ERM estimează că este necesară suma de aproximativ 12 milioane EUR.

Investiții suplimentare vor fi necesare pentru îndeplinirea cerințelor privind atingerea pragului maxim de emisii de NO_x de 100 mg/m³ conform Directivei LCP până la 1 iulie 2020.

În plus, centrala electrică Iernut se supune cerințelor privind tranzacționarea certificatelor de dioxid de carbon (CO₂) în conformitate cu Sistemul European de Tranzacționare a Emisiilor (EU-ETS). Contul EU-ETS aplicabil centralei electrice Iernut nu se află încă sub controlul conducerii centralei. În trecut,

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

contul a fost gestionat de fostul proprietar ELCEN, împreună cu conturile EU-ETS aparținând celorlalte centrale electrice operate de ELCEN. Este foarte probabil ca alocațiile anuale de CO₂ rămase să fi fost colectate și tranzacționate de Grupul ELCEN. Pentru perioada de tranzacționare a emisiilor 2008 – 2012, 5.159.772 certificate CO₂ au fost alocate centralei electrice Iernut, care a utilizat, totuși, numai 2.766.903 certificate. Dat fiind faptul că în prezent Romgaz nu cunoaște numărul de alocații acordate, conducerea centralei electrice Iernut nu a dezvoltat încă un scenariu financiar pentru perioada de tranzacționare a emisiilor 2013 – 2020.

În stadiul actual, ERM nu a putut evalua dacă certificatele acordate sunt suficiente sau dacă amplasamentul va trebui să cumpere alte certificate în viitor. Într-o abordare conservatoare, ERM a presupus că numărul de certificate nu va fi suficient. În cazul cel mai probabil (MLC), ERM estimează că maxim 10 % din certificate trebuie să fie cumpărate de Iernut la un preț comparabil cu prețul actual al CO₂ de 4,5 EUR pe certificat, rezultând un cost de 1,2 milioane EUR. În scenariul cel mai pesimist (RWC), ERM estimează că maxim 50% din certificate trebuie să fie cumpărate de Iernut la un preț mediu de 10 EUR pe certificat, rezultând un cost de 13,5 milioane EUR.

Sucursala de Producție Târgu Mureș operează un depozit de deșuri nepericuloase rezultate din activitățile de foraj (depozitul de deșuri Ogra). Acest depozit a fost construit pe o fostă balastieră cu o concesiune acordată pe 25 de ani, și constă dintr-o instalație de condiționare a deșeurilor și două celule pentru descărcarea deșeurilor. În conformitate cu autorizația de mediu și cu cerințele legii române, un provizion de 1.677.700 RON (373.000 EUR) pentru închiderea amplasamentului și monitorizare ulterioară va fi constituit într-o perioadă de 20 de ani (2007 – 2027) prin depozite anuale egale într-un cont bancar. Se pare că plățile sunt efectuate regulat de Client, în valoare de aproximativ 84.000 RON pe an, rezultând un depozit total de aproximativ 566.000 RON (126.000 EUR) în luna septembrie 2013. Astfel, plata în contul bancar a fost făcută în avans față de ce este necesar și a depășit nivelul actual așteptat de aproximativ 420.000 RON pe o perioadă de cinci ani (calculul presupunând că efectuarea plăților se va face în mod egal de-a lungul perioadei de 20 de ani). Rata regulată de plată trebuie susținută pentru a obține provizionul cerut de 1.677.700 RON până în primul trimestru din 2027.

Alte aspecte minore identificate privind conformarea cu cerințele de mediu identificate au fost prezentate în secțiunea 4.5 a raportului.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Aspecte referitoare la sol și apele freatice

Dat fiind că activitățile *Romgaz* implică manevrarea unor cantități relativ mari de substanțe periculoase (uleiuri și alte substanțe chimicale) sau alte produse cu potențial impact asupra mediului (apa de zăcământ sau apa sărată) în cadrul amplasamentele de producție, stațiile de uscare și comprimare și datorită fostelor depozite subterane de petrol și combustibil, riscul posibil de producere a unor evenimente cu impact semnificativ asupra solul și apele freatice asociate activitățile curente de pe amplasamentele *Romgaz* este considerat moderat.

Solvenții clorurați utilizați pentru curățarea pieselor sunt utilizați la amplasamentele din portofoliul *Romgaz*. Un solvent clorurat (Tetracloretile, TETRA) este utilizat în amplasamente pentru curățarea pieselor / degresare. Cantitatea totală de TETRA utilizată la nivelul *Romgaz* (sucursalele de producție) este de aproximativ 6.000 l pe an. În trecut, nu a fost raportat nici un incident care să implice deversarea de TETRA.

Din cauza utilizării TETRA în cadrul amplasamentelor *Romgaz*, deși parțial în cantități mici, există un risc de impact local subteran din cauza utilizării necorespunzătoare a TETRA sau a deversării. În prezent, *Romgaz* nu are cunoștință de nicio contaminare subterană cauzată utilizării necorespunzătoare a TETRA.

În baza informațiilor furnizate, impacturi locale subterane datorate deversării de ulei, scurgerilor, deteriorării conductelor, depozitării necorespunzătoare a apei sărate (apa de zăcământ) sau a evacuării inadecvate a apei pluviale posibil contaminate au avut loc în câteva zone ale sucursalelor *Romgaz* în trecut și au fost remediate parțial fără a fi disponibile evidențele aferente. Totuși, niciuna dintre măsurile de remediere efectuate în trecut nu a fost raportată ca fiind asociată cu costuri semnificative.

Impacturi subterane cunoscute:

Fosta stație de comprimare Corunca: Prelevarea probelor de sol (limitată la un strat superficial al solului între 5 cm și 30 cm sub nivelul solului) a fost efectuată recent de autoritatea de mediu în numele *Romgaz* la câteva locații din fosta stație de comprimare Corunca. Analizarea acestor probe au evidențiat depășiri ale pragului de intervenție pentru total hidrocarburi de petrol (TPH) (pragul a fost depășit de 2 până la 13 ori) în zona fostelor bazine de depozitare a uleiurilor (un total de cinci bazine de depozitare supraterane cu capacități de 10 m³ și respectiv 20 m³ și un bazin circular de 10 m³ (utilizat pentru depozitarea uleiurilor recuperate din separatoarele gaz-ulei). *Romgaz* i-a fost solicitat să efectueze un studiu pentru delinierea contaminării solului până la

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

1 octombrie 2013, însă *Romgaz* va solicita a prelungire a termenului dat fiind că respectiva investigație nu a fost începută până în prezent. *Romgaz* a estimat că este afectată o suprafață de 1.000 m². Dat fiind că 2.000 – 3.000 de tone de sol contaminat trebuie să fie evacuate în mod corespunzător ca deșeuri periculoase, costurile asociate sunt estimate la 300-500 mii EUR în cazul cel mai probabil (MLC), incluzând depozitarea deșeurilor, transport, excavare și reabilitare cu sol curat. În scenariul cel mai pesimist (RWC), pot apărea costuri între 500-800 mii EUR, incluzând incinerare, excavare, transport și reabilitare.

Impacturi subterane posibile:

Centrala electrică Iernut: Un fost depozit de deșeuri cu o suprafață de 0,5 ha și o capacitate de 320 m³ a fost operat de centrala electrică Iernut din 1980. Depozitul de deșeuri a fost închis în 2012 și deșeurile au fost îndepărtate din fosta zonă a depozitului. Totuși, nu a fost întreprinsă o campanie de prelevare probe în vederea confirmării finalizării activităților de remediere și închidere a depozitului de deșeuri.

La momentul în care *Romgaz* a preluat centrala electrică Iernut, nu a fost definită clar responsabilitatea pentru obligațiile de mediu cauzate de activitățile anterioare și prezente, inclusiv cele asociate cu contaminarea necunoscută a terenului. Prin urmare, nu poate fi exclusă posibilitatea ca *Romgaz* să devină responsabil de o posibilă contaminare subterană în zona fostului depozit de deșeuri, precum și pentru alte zone posibil contaminate din cadrul centrala electrică Iernut.

În prezent, *Romgaz* nu a constituit niciun provizion pentru remedierea unei posibile contaminări subterane. În RWC, ERM estimează că pot fi necesare măsuri de remediere a solului și a apelor subterane în zona centralei electrice, inclusiv operarea a două foraje de alimentare cu apă din subteran pe o perioadă de 10 – 20 de ani, cu un cost estimat între 250 mii EUR și 500 mii EUR.

#Sucursala SIRCOSS: În trecut, SIRCOSS a operat stații de alimentare cu combustibil echipate cu rezervoare supraterane de stocare (la atelierele din Craiova, Ploiești și Târgu Mureș) și rezervoare subterane de stocare (în Mediaș). Stația de alimentare cu combustibil din Mediaș a fost închisă între timp și bazinele aferente au fost golite și curățate. Conform declarațiilor reprezentanților *Romgaz*, nu există nicio evidență privind cauzarea unor impacturi subterane produse în timpul operațiilor de dezafectare. Toate celelalte stații de alimentare cu combustibil au fost golite /curățate și sunt în prezent nefuncționale.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

#Sucursala STTM: Au fost observate urme semnificative de produse petroliere pe podelele de beton din atelierul de mentenanță din Târgu Mureș, însă nu s-au semnalat deteriorări evidente ale podelelor de beton și s-a raportat utilizarea de absorbant (depozitat în locuri ușor accesibile din atelier) pentru colectarea scurgerilor.

Nu au fost raportate probleme semnificative iar în timpul vizitei pe teren nu au fost observate situații care pot genera un impact semnificativ asupra solului și subsolului, cauzat de prezența/ manipularea uleiurilor și substanțelor periculoase la amplasamentele STTM.

#Sucursala Producție Târgu Mureș: Au fost observate urme de ulei semnificative în Stația de Comprimare Mureș în zona bazinelor de depozitare a uleiului. Nu au fost efectuate investigații ale solului și ale apelor subterane pe amplasament și situația contaminării subterane pe amplasament este necunoscută.

La câteva dintre amplasamentele de producție s-a observat că bazinele pentru colectarea/ depozitare temporară apă sărată (apa de zăcământ) sunt foarte corodate și /sau amplasate direct pe sol, fără a fi echipate cu cuve de retenție a eventualelor scurgeri accidentale. De asemenea, în timpul vizitei în teren au fost observate că unele cuve de retenție existente sunt parțial deteriorate sau bazinele de beton pentru colectarea apei sărate prezintă crăpături sau deteriorări. Romgaz nu a întreprins investigații ale solului și apelor freactice, și acestea nici nu au fost solicitate de autoritățile de mediu competente. Condițiile actuale de depozitare a apei sărate (apa de zăcământ) la amplasamente relevante prezintă risc de impact asupra calității solului și a apelor freactice. În prezent, nu există un registru de evidențe care să cuprindă deversările sau incidentele de mediu asociate cu conductele de transport apă sărată și gaze. În MLC, ERM estimează că o sumă de aproximativ 50 mii EUR va fi necesară pentru întreprinderea unor măsuri minime necesare în vederea securizării bazinelor de colectare. În RWC, ERM estimează că o sumă de aproximativ 150 mii EUR poate fi necesară pentru repararea sau înlocuirea tuturor bazinelor de colectare neconforme și echiparea lor cu cuve de retenție corespunzătoare.

#Sucursala Producție Mediaș: Vechile practici de foraj al sondelor implicau depozitarea reziduurilor de foraj și a altor tipuri de deșeuri în bataluri excavate, situate în apropierea sondelor. Aceste bataluri au fost ulterior compactate și acoperite cu sol excavat. Nu sunt disponibile informații privind localizarea acestor bataluri și pe durata EDDMSSMS nu au fost disponibile inventare cu terenurile contaminate în timpul activităților Romgaz din trecut, aferente sucursalelor de producție.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

În plus, în timpul vizitelor de teren, au fost observate activități care pot genera impacturi locale subterane în mai multe zone, inclusiv deversări ale apelor de zăcământ la sondele de injecție, ale fluidului de foraj și ale apei de zăcământ în jurul sondelor de producție, precum și scurgeri de ulei la stațiile de comprimare. Totuși, aceste impacturi subterane păreau să fie locale și nu au fost observate dovezi ale unei contaminări subterane extinse.

Secția Roman cuprinde un batal care a fost folosit pentru depozitarea reziduurilor de foraj (DS Frasin) și care a fost operat până în anii 70. Acest batal a fost dezafectat în anii 80 și transformat într-un depozit de apă dulce (cu destinație de rezervă PSI). De asemenea, în DS Hârlești a existat un depozit de condensat de sondă care a constat în două tancuri metalice cu capacitate de 30mc fiecare, amplasate suprateran într-un dig de retenție betonat. În timpul modernizării stației în anul 2005, tancurile metalice au fost dezafectate iar digul de retenție a fost redat la starea inițială, conform cerințelor impuse de autoritățile de mediu. Conform declarațiilor reprezentanților *Romgaz*, nu au fost întreprinse activități de remediere a zonelor și nu au fost identificate posibile impacturi care pot cauza răspunderi ulterioare. În aceste zone nu a fost realizată o monitorizare a calității solului și a apei subterane. Batalul din DS Frasin se întinde pe o suprafață de aproximativ 3.500m², iar fostul depozit din DS Hârlești pe o suprafață de aproximativ 300m².

Pe durata evaluării s-a observat că nu se efectuează o monitorizare sistematică a integrității conductelor de apă de zăcământ (vechi de peste 30 de ani). În cursul vizitelor la amplasament au fost observate scurgeri de la conducte (Sonda de injecție 242 Roman) care pot cauza un impact pe o suprafață de aproximativ 100 m² (vegetație uscată, sol agricol afectat). De asemenea, nu au fost disponibile pentru evaluare și analiză a evidență a deversărilor apei de zăcământ cauzate de defecțiunile conductelor sau alte activități întreprinse în trecut de *Romgaz*.

În general, nu au fost observate dovezi ale unei contaminări subterane extinse cauzată de activitățile anterioare și curente pe amplasamentele din portofoliul *Romgaz*. Totuși, este posibil să existe mai multe zone potențial afectate. Dat fiind faptul că *Romgaz* nu a efectuat nici un fel de investigații subterane în zonele potențial afectate relevante, nu au fost disponibile detalii privind existența și întinderea contaminării în aceste zone. ERM estimează în general că, în MLC, o sumă de aproximativ 350 mii EUR poate fi necesară pentru măsuri de remediere a zonelor potențial afectate, și aproximativ 500 mii EUR ar fi necesari în RWC.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV

1	INTRODUCERE	12
1.1	CONDIȚII GENERALE	12
1.2	OBIECTIVE	12
1.3	LIMITĂRI ȘI EXCLUDERI	14
1.4	INDEPENDENȚA EVALUATORILOR	15
2	OBIECTUL ȘI ABORDAREA	17
2.1	OBIECTUL LUCRĂRII	17
2.2	SUBIECTELE ABORDATE	18
2.3	ABORDAREA GENERALĂ ÎN EDDMSSMS	19
2.4	DEFINIREA PROBLEMELOR	20
3	PREZENTAREA PORTOFOLIULUI	21
3.1	ACTIVITĂȚI DE AFACERI	21
3.2	AMPLASAMENTELE CARE FAC OBIECTUL EDDMSSMS	22
3.3	ALOCĂRI ÎN PLANUL DE AFACERI	26
4	CONSTATĂRI	28
4.1	INSPECȚII EFECTUATE DE AUTORITĂȚI	28
4.2	MANAGEMENTUL MSSM LA ROMGAZ	30
4.3	SOCIAL	31
4.4	PROBLEME CONTRACTUALE	34
4.5	PROBLEME DE CONFORMITATE ÎN PRIVINȚA MEDIULUI, SĂNĂTĂȚII ȘI SIGURANȚEI	35
4.6	RECLAMAȚII ȘI LITIGII	42
4.7	PROBLEME LEGATE DE SOL ȘI PÂNZA FREATICĂ	43
4.8	ACTIVITĂȚI ANTERIOARE - AMPLASAMENTE ÎNCHISE ȘI DEMOLATE	48

ANEXE

A: Rapoarte care conțin concluziile în urma vizitelor pe amplasamente

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

1 INTRODUCERE

1.1 CONDIȚII GENERALE

ERM Environmental Resources Management S.R.L. (ERM) a fost angajată de *Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz S.A. ('Romgaz' sau 'Clientul')* pentru a efectua o Evaluare tip Due Diligence privind Mediul, Sănătatea și Securitatea în Muncă și Aspectele Sociale (EDDMSSMS) în legătură cu o posibilă tranzacție cunoscută sub numele *Project Ranger* (sau '*Tranzacția*'), care se referă la activitatea de explorare și producție de gaze naturale cu sediul în Mediaș, România.

Portofoliul respectiv include două (2) Sucursale Producție, cu sediul în Mediaș și Târgu Mureș, una (1) Sucursală Înmagazinare cu sediul în Ploiești, una (1) Sucursală de Producție Energie Electrică cu sediul în Iernut, una (1) Sucursală de Intervenții, Reparații Capitale și Operații Speciale la Sonde cu sediul în Mediaș și una (1) Sucursală de Transport Tehnologic și Mentenanță cu sediul în Târgu Mureș, după cum sunt prezentate în *Secțiunea 3.2*.

În plus, Romgaz operează sedii de birouri și proprietăți de cazare. Evaluarea acestor active de birouri nu a făcut parte din obiectul lucrării, deoarece activitățile din aceste amplasamente nu sunt relevante în privința aspectelor de mediu, sănătate și securitate în muncă și sociale (MSSMS).

Prezentul raport prezintă un rezumat al EDDMSSMS efectuate. Informații mai detaliate pentru fiecare sucursală pot fi găsite în Anexă, care prezintă o expunere pentru fiecare sucursală. Ca atare, acest raport sumar are intenția de a oferi cititorului punctele esențiale și "imaginea de ansamblu" a EDDMSSMS. Evaluarea a fost efectuată de ERM în perioada iulie - septembrie 2013 în conformitate cu contractul din data de 26 iulie 2013 și propunerea ERM din data de 12 iulie 2013.

1.2 OBIECTIVE

Obiectivul EDDMSSMS este de a oferi Clientului o opinie independentă asupra modului în care activele din portofoliul Romgaz gestionează aspectele privind mediul, sănătatea și securitatea în muncă și cele sociale aferente operațiunilor lor. Evaluarea include și identificarea și evaluarea acelor aspecte care pot avea un impact asupra Tranzacției.

ERM a aplicat un Prag de Materialitate pentru a analiza orice constatări stabilite. Acest Prag de Materialitate reprezintă o valoare monetară aferentă oricăror lucrări considerate necesare pentru abordarea constatărilor

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

identificate în urma evaluării (de exemplu, cheltuieli necesare pentru rezolvarea neconformităților), astfel încât orice cheltuială care depășește această valoare monetară este considerată semnificativă pentru Tranzacție (respectiv constatarea poate afecta semnificativ fie valoarea, fie operabilitatea activelor). Pentru a asista în prioritizarea eforturilor, ERM a înțeles ca EDDMSSMS să adopte un Prag de Materialitate de 500.000 EUR per constatare.

Dat fiind Pragul de Materialitate, obiectul evaluării va fi considerat în mod necesar ca având un nivel înalt și, prin urmare, evaluarea este mai puțin cuprinzătoare decât este necesar pentru o evaluare a conformității cu legislația în domeniul MSSMS sau decât o analiză detaliată a aranjamentelor de management MSSMS. Totuși, abordarea ERM și-a propus să furnizeze o evaluare care să ofere detalii suficiente pentru a răspunde nevoilor Clientului și pentru a permite terților să adopte decizii în cunoștință de cauză cu privire la elementele MSSMS ale Tranzacției, finalizând în același timp lucrarea în termenul stabilit.

Obiectivele esențiale ale desfășurării evaluării au fost:

- evaluarea conformității activelor cu reglementările și identificarea oricăror constatări semnificative privind neconformitatea asociate cu legislația existentă aplicabilă în domeniul MSSMS;
- caracterizarea mediului înconjurător la nivel regional, utilizarea actuală a terenului din jur, utilizarea terenului în trecut aferentă activelor și aspecte aferente care se referă la contextul de mediu și social al activelor;
- evaluarea activităților operaționale actuale și trecute și a practicilor aferente la active pentru a stabili surse cunoscute sau potențiale de impact semnificativ asupra solului, apelor subterane și/sau apelor freatice; și
- indicarea măsurilor sau evaluărilor suplimentare (și a costurilor asociate) pentru atenuarea neconformităților semnificative identificate.

În măsura în care informațiile disponibile au permis acest lucru, au fost evaluate activitățile activelor și în raport cu Standardele de Performanță ale Corporației Financiare Internaționale (IFC) (din ianuarie 2012).

Ca parte a evaluării, ERM a cercetat aspectele care pot afecta semnificativ performanța operațională a activelor, deteriora percepția asupra guvernantei activelor care implică sau ar putea implica un risc financiar sau reputațional. Acestea includ aspecte care pot da naștere la:

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

- proteste din partea comunității și /sau a organizațiilor neguvernamentale (ONG);
- procese penale, întreruperea activității, incidente majore de mediu sau impact major de mediu în afara amplasamentului; și
- mortalitate sau vătămări grave multiple ale angajaților direcți, contractanților sau ale publicului.

1.3

LIMITĂRI ȘI EXCLUDERI

Prezentul raport se bazează pe aplicarea principiilor științifice și raționamentului profesional unor fapte având drept rezultat interpretări subiective. Raționamentele profesionale exprimate în raport se bazează pe faptele și constatările disponibile în prezent în limitele datelor existente și ale obiectului lucrării.

Raportul se bazează pe condițiile și circumstanțele care prevalează la proprietatea relevantă la momentul în care a fost efectuată vizita. Raportul nu poate și nu încearcă să anticipeze toate modificările acestor condiții și circumstanțe, care pot apărea după data emiterii sale. Raportul se bazează pe situația juridică de la data finalizării sale. ERM nu va fi obligată să anticipeze sau să raporteze orice modificări ale legislației relevante după data finalizării raportului.

ERM subliniază că respectivele constatări și concluzii la care a ajuns ERM în acest proiect se bazează în principal pe informații scrise și verbale furnizate de reprezentanții Romgaz, pe care ERM le presupune corecte. ERM a putut numai într-o măsură limitată să valideze aceste informații la prima sursă, de exemplu, prin verificare încrucișată prin analiza documentelor și observațiile din cursul vizitelor la amplasamente. Prin urmare, ERM nu face nici un fel de declarații sau garanții cu privire la respectivele informații.

Nimic din acest raport nu va fi interpretat ca o declarație sau garanție în privința vandabilității în general, a vandabilității unui obiect specific la un anumit preț sau adecvarea acestuia la un anumit scop. Informațiile și afirmațiile din prezentul raport nu vor fi considerate recomandări sau consultanță juridică.

ERM a întocmit raportul în beneficiul Clientului. ERM recunoaște că anumite persoane se pot baza pe conținutul raportului pentru a investi în portofoliu, pentru a implica sau furniza finanțare pentru achiziționarea unei participații în afaceri, după caz, dar în orice caz numai dacă Clientul este de acord cu această încredere și numai dacă această încredere este acordată în baza unei scrisori de garanție încheiată de respectiva persoană cu ERM într-o formă

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

acceptabilă pentru ERM și nu în alt mod. O condiție clară care va fi inclusă în această scrisoare de garanție va fi că orice limitări ale răspunderii convenite între ERM și Client nu se vor aplica termenilor și condițiilor în care ERM acordă încrederea oricărei astfel de persoane și orice limitare a răspunderii în privința sumei se va aplica în totalitate respectivei persoane și oricărei alte persoane căreia ERM îi va acorda dreptul de a se baza pe rapoarte. Faptul că orice persoană utilizează sau se bazează pe raport în alt mod decât în circumstanțele prevăzute în paragrafele de mai sus va fi exclusiv pe propriul risc, iar ERM nu acceptă nicio răspundere față de orice astfel de persoană, fie în baza unui contract, răspundere delictuală sau de altă natură, pentru utilizarea sau încrederea în prezentul raport în orice circumstanțe.

Raportul Due Diligence poate fi comunicat părților terțe exclusiv în scop de informare. Acolo unde este cazul, acest lucru se va realiza cu condiția ca fiecare dintre aceste părți să semneze o scrisoare de 'Exonerare de răspundere' convenită cu ERM.

Serviciile ERM, conținutul acestui raport, produsul muncii, constatările sau alte documente pregătite de ERM sunt exclusiv în beneficiul Clientului. În consecință, ERM nu va fi răspunzător pentru faptul că orice terț utilizează sau se bazează pe serviciile noastre, conținutul prezentului raport, produsul muncii, constatări sau alte documente pregătite de ERM. Pentru evitarea oricărui dubiu, această calificare se va extinde, fără limitare, la orice persoană care primește orice document de ofertă, prospect sau alt document similar.

O condiție a raportului nostru este să obțineți acordul nostru prealabil scris dacă și în măsura în care doriți să utilizați, să citați, să atribuiți sau să vă referiți în alt mod la ERM, serviciile noastre, prezentul raport sau orice alt raport ERM, produs al muncii, constatări sau alte produse furnizate (în mod direct sau indirect) în orice document de ofertă, prospect sau alt document similar. În măsura în care ERM este de acord cu orice astfel de utilizare, citare, atribuire sau referire, ne rezervăm dreptul de a analiza și comenta asupra formei și conținutului acestora.

ERM nu își asumă nici un fel de răspundere sau responsabilitate pentru orice utilizare necorespunzătoare, ștergere sau modificare a raportului în orice mod de către Client și /sau orice terță parte.

1.4

INDEPENDENȚA EVALUATORILOR

ERM este o firmă internațională recunoscută, angajată exclusiv în furnizarea de servicii de consultanță în domeniul MSSMS și servicii aferente pe bază de contract către clienți privați și publici. ERM nu este în nici un fel deținută de sau afiliată cu Romgaz sau orice filiale ale acesteia, cu excepția bazei

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

contractuale pentru executarea prezentelor servicii și a altor servicii similare de consultanță.

ERM a finalizat numeroase evaluări de tip due diligence MSSMS (EDDMSSMS) în ultimii ani, incluzând portofolii mari. Astfel, cunoaștem aspectele tipice MSSMS și problemele potențiale relevante pentru astfel de portofolii și implicațiile pe care aceste aspecte sau probleme le pot avea în privința răspunderilor unui viitor proprietar.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

2 OBIECTUL ȘI ABORDAREA

2.1 OBIECTUL LUCRĂRII

Obiectul lucrării pentru EDDMSSMS a inclus activitățile comune aferente acestui tip de evaluare, după cum urmează:

- analiza documentelor relevante disponibile, transmise de Client sau disponibile public;
- analizarea amplasamentelor din portofoliu și clasificarea acestora după impacturile de mediu potențiale cauzate, de exemplu, dimensiunii, vechimii, activităților;
- vizite de teren la amplasamente reprezentative având riscuri așteptate referitoare la MSSMS și în conformitate cu caietul de sarcini întocmit de Client;
- interviuri și întâlniri cu personalul de pe amplasament și personal administrativ (în cursul vizitelor de teren) sau prin email/ telefon (pe durata studiilor la birou);
- identificarea constatărilor care depășesc Pragul de Materialitate convenit; și
- pregătirea raportului final privind portofoliul.

Vizitele pe teren s-au limitat la un număr de 14 câmpuri de producție, un depozit de înmagazinare subterană și centrala de producere a energiei electrice de la Iernut, conform specificațiilor din caietul de sarcini pregătit de Client. A fost selectat în vederea vizitei un număr reprezentativ de amplasamente din fiecare câmp de producție incluzând: stații de comprimare, stații de uscare, stații de injecție, grupuri de sonde, sonde de producție și sonde de injecție.

Următoarele activități nu au făcut parte din obiectul lucrării:

- testare, forare, prelevare probe sau alte investigații intrusiv și analize chimice pe amplasament;
- interviuri cu autoritățile de reglementare locale, agenții publice sau alte terțe părți; și
- întocmirea unor propuneri tehnice specifice de către ERM sau vânzătorii sau contractanți pentru rezolvarea oricăror constatări identificate care depășesc Pragul de Materialitate convenit sau alte acțiuni.

2.2

SUBIECTELE ABORDATE

Obiectul lucrării a inclus o analiză a aspectelor MSSMS în raport cu legislația națională și Standardele de Performanță IFC.

În baza experienței ERM în sectorul de explorare și producție de gaze naturale (E&P) în țările în care operează Romgaz (România, Slovacia și Polonia), constatările semnificative identificate în evaluare au inclus, fără a se limita la, următoarele:

- Aspecte esențiale MSSMS în operațiunile E&P de gaze:
 - emisii în aer;
 - ape reziduale / uzate;
 - gestionarea deșeurilor solide și lichide;
 - zgomotul;
 - impacturi terestre și amprenta proiectului;
 - deversări și scurgeri;
 - incendii și explozii;
 - calitatea aerului;
 - materiale periculoase;
 - transport;
 - pregătiri și capacitatea de răspuns în caz de urgență.

- Aspecte esențiale MSSMS în operațiuni de înmagazinare a gazelor:
 - emisii în aer;
 - impacturi terestre și amprenta proiectului;
 - incendii și explozii;
 - calitatea aerului;
 - materiale periculoase;
 - transport;
 - pregătiri și capacitate de răspuns în caz de urgență.

- Aspecte esențiale MSSMS în operațiunile centralelor termice:
 - emisii în aer;

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

- eficiența energetică și emisii de gaze cu efect de seră;
- consumul de apă și afectarea habitatului acvatic;
- ape reziduale;
- zgomot;
- radiații non-ionizante;
- căldură;
- zgomot;
- spații închise;
- pericole de incendiu și explozie;
- pericole chimice;
- siguranța în trafic.

Pentru fiecare aspect, practicile au fost evaluate în raport cu cerințele de reglementare. Evaluarea a ținut cont și de conformarea la cerințele specifice stipulate în autorizațiile deținute. De asemenea, a fost analizată eficiența mecanismelor de control.

2.3

ABORDAREA GENERALĂ ÎN EDDMSSMS

În măsura posibilului, în baza informațiilor furnizate, ERM a stabilit intervale de cost pentru rezolvarea fiecărei constatări semnificative, iar aceste costuri au fost prezentate după următoarele scenarii:

- Cazul cel mai probabil (MLC); și
- Scenariul cel mai pesimist (RWC).

Costurile au identificat cheltuieli deja incluse în bugetele de Cheltuieli de Capital (CC) și Cheltuieli Operaționale (CO) aprobate pentru active (conform informațiilor puse la dispoziție), precum și provizioane financiare sau rezerve pentru Răspunderi MSSMS.

Categoria Conformarea cu reglementările include îmbunătățirile operaționale necesare pentru respectarea legislației aplicabile, incluzând:

- legislația /reglementările adoptate;
- autorizațiile și acorduri existente; și
- cerințele de reînnoire a autorizațiilor și acordurilor la expirare și expirarea oricăror perioade de grație în baza legislației /reglementărilor adoptate.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

În ce privește constatările referitoare la Sol & Apele freatice, ERM a oferit estimări ale costurilor semnificative cunoscute sau potențiale care pot fi necesare pentru cercetarea, evaluarea și diminuarea impactului asupra solului și apelor freatice identificate pe amplasamente.

Costurile furnizate de ERM pentru Sol & Ape freatice s-au bazat pe experiența ERM cu privire la dimensiunea probabilă a lucrărilor de remediere (incluzând orice investigație, evaluare cantitativă a riscului și proiectul de remediere) pentru a diminua impacturile potențiale asupra solului și apelor freatice. Estimările de cost presupun numai diminuarea impacturilor semnificative în limitele amplasamentului luând în considerare faptul că utilizarea terenului în amplasament rămâne neschimbată (respectiv că amplasamentul va continua să opereze ca zonă industrială și nu va fi dezvoltat ulterior ca teren mai sensibil, de exemplu rezidențial). ERM a luat în considerare mediul înconjurător, incluzând probleme cunoscute / potențiale în legătură cu solul și apele freatice și vulnerabilitatea / sensibilitatea receptorilor. În plus, estimările costurilor de remediere iau în considerare, acolo unde este posibil, probabilitatea unei intervenții de reglementare. Estimările de cost nu iau în considerare închiderea amplasamentelor. În plus, aceste estimări se bazează pe informațiile disponibile, fără a întreprinde investigații intruzive care implică prelevare probe sol și /sau apă freatică.

2.4

DEFINIREA PROBLEMELOR

Prezentul raport prezintă constatările semnificative și observațiile din cadrul evaluării incluzând o descriere a constatărilor semnificative identificate, implicațiilor asupra tranzacției și a măsurilor corective identificate sau a lucrărilor suplimentare care au fost efectuate pentru a înțelege sau aborda mai bine constatările semnificative sau constatările potențial semnificative identificate.

Constatările semnificative MSSMS identificate și riscurile asociate acestora sunt grupate în următoarele categorii:

- sisteme de guvernare și management MSSMS;
- răspunderi contingente & rezerve;
- cheltuieli de capital;
- cheltuieli operaționale; și
- elemente comerciale aferente MSSMS.

3 PREZENTAREA PORTOFOLIULUI

3.1 ACTIVITĂȚI DE AFACERI

Societatea Națională de Gaze Naturale „Romgaz” S.A. este cel mai important producător și furnizor de gaze naturale din România. Are o istorie de peste 100 de ani în domeniul explorării și producției de gaze și a început în 1909, când a fost descoperit primul depozit de gaz comercial în Transilvania prin forarea sondei Sarmasel-2.

Cele mai importante momente din istoria Romgaz sunt prezentate în cele ce urmează:

- 1909** Descoperirea de gaze naturale în Sarmasel (Transilvania);
- 1913** Prima producție de gaze naturale înregistrată în România (113.000 m³);
- 1925** A fost înființată Societatea Națională de Gaz Metan “SONAMETAN”
- 1976** Producție record a Romgaz (29.834 milioane m³);
- 1979** Începutul importului de gaze naturale din Rusia
- 1991** Regia Centrală de Gaz Metan devine Regia Autonomă “Romgaz” R.A.;
- 1998** “Romgaz” R.A. devine Societatea Națională de Gaze Naturale “ROMGAZ” S.A.
- 2000** SNGN “Romgaz” SA este reorganizată în 5 societăți independente (SC “Exprogaz” SA Mediaș , SNDSGN “Depogaz” SA Ploiești, SNTGN “Transgaz” SA Mediaș, SC “Distrigaz Sud” SA București și SC “Distrigaz Nord” SA Târgu Mureș);
- 2001** Este înființată SNGN “Romgaz” SA Mediaș – statutul actual al Companiei.

Statul român, reprezentat de Ministerul Economiei prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie (OPSPI) deține 85% din Romgaz, iar restul de 15% din acțiuni aparține “Fondul Proprietatea” S.A.

Societatea are (7) sucursale, după cum urmează:

- Sucursala Producție Mediaș, situată în Mediaș (județul Sibiu), organizată în opt (8) secții;

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

- Sucursala Producție Târgu-Mureș, situată în Târgu-Mureș (județul Mureș), organizată în opt (8) secții;
- Sucursala Înmagazinare Ploiești, situată în Ploiești (județul Prahova), cuprinzând două (2) secții și două (2) ateliere;
- Sucursala de Intervenții, Reparații Capitale și Operații Speciale la Sonde (SIRCOSS) Mediaș, situată în Mediaș (județul Sibiu), organizată în trei (3) secții și cinci (5) ateliere;
- Sucursala de Transport Tehnologic și Mentenanță (STTM) Târgu Mureș, situată în Târgu-Mureș (județul Mureș), organizată în trei (3) secții și trei ateliere (3);
- Sucursala de Producție Energie Electrică Iernut (SPEE), situată în Iernut (județul Mureș);
- Sucursala Bratislava: coordonarea explorării, evaluării, dezvoltării și producției de petrol & și gaze în zonele Svidnik, Snina și Medzilaborce, în Slovacia. Această sucursală nu a fost inclusă în EDDMSSMS efectuată de ERM deoarece caietul de sarcini a fost limitat la operațiunile Romgaz din România.

3.2

AMPLASAMENTELE CARE FAC OBIECTUL EDDMSSMS

Cele două sucursale de producție ale Romgaz cu sediul în Mediaș și Târgu Mureș acoperă zone întinse din Transilvania, Moldova, Oltenia și Muntenia. Detalii privind activele deținute de sucursalele de producție sunt prezentate în cele ce urmează:

Sucursala de producție	Secții	Facilități
Mediaș	Agnita	17 grupuri de sonde (143 sonde de producție, 6 sonde temporar nefuncționale, 10 sonde abandonate în ultimii 5 ani) 6 stații de uscare 4 stații de injecție (6 sonde de injecție)
	Comprimare	6 stații de comprimare a gazelor 2 stații de comprimare electrice 4 compresoare de câmp cu gaz 1 compresor electric de câmp 5 stații mobile de comprimare cu gaz ale sondelor

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Sucursala de producție	Secții	Facilități
Târgu Mureș	Cristurul Secuiesc	20 grupuri de sonde (144 sonde de producție, 2 sonde temporar nefuncționale, 12 sonde abandonate) 1 stație de uscare 3 stații de injecție (7 sonde de injecție)
	Danes	21 grupuri de sonde (155 sonde de producție, 4 sonde temporar nefuncționale, 6 sonde abandonate în ultimii 5 ani) 5 stații de uscare 5 sonde de injecție cu instalație de cimentare
	Delenii	38 grupuri de sonde (330 sonde de producție, 8 sonde temporar nefuncționale, 9 sonde abandonate în ultimii 5 ani) 5 stații de uscare 3 sonde de injecție
	Filitelnic	27 grupuri de sonde (349 sonde de producție, 5 sonde temporar nefuncționale, 6 sonde abandonate în ultimii 2 ani) 3 stații de uscare (din care una este nefuncțională) 3 stații de injecție (4 sonde de injecție)
	Mediaș	28 grupuri de sonde (245 sonde de producție, 1 sondă temporar nefuncțională, 60 sonde abandonate) 7 stații de uscare 3 stații de injecție (6 sonde de injecție)
	Roman	63 grupuri de sonde (171 sonde de producție, 37 abandonate) 8 stații de uscare 4 stații de injecție (4 sonde de injecție)
	Comprimare	7 stații de comprimare 10 compresoare de câmp 2 stații mobile de comprimare la sonde
	Grebenis	10 structuri cu 38 grupuri de sonde (42 sonde de producție) 5 stații de uscare 4 stații de injecție

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Sucursala de producție	Secții	Facilități
	Muntenia	14 structuri de gaze cu 26 grupuri de sonde 15 stații de uscare 2 stații de injecție
	Ogra	1 depozit de deșuri nepericuloase de foraj (incluzând o instalație de condiționare a deșeurilor)
	Oltenia	13 structuri de gaze cu 33 grupuri de sonde 5 stații de uscare 3 stații de injecție
	Sarmasel	10 structuri de gaze cu 48 grupuri de sonde (349 sonde de producție) 2 stații de uscare 3 stații de injecție
	Sangeorgiu de Mures:	11 structuri de gaze cu 31 grupuri de sonde (378 sonde de producție) 3 stații de uscare 10 sonde de injecție
	Sangeorgiu de Padure	10 structuri de gaze cu 36 grupuri de sonde (267 sonde de producție, 1 sondă temporar nefuncțională) 2 stații de uscare 6 sonde de injecție
	Țaga	7 structuri de gaze cu 31 grupuri de sonde (175 sonde de producție) 3 stații de uscare 3 stații de injecție (7 sonde de injecție)

În România, Romgaz operează 147 de depozite de gaze prin aproximativ 3.300 de sonde, instalații tehnologice supraterane care includ conducte colectoare, calorifere (unde este cazul), separatoare pentru uscare și panouri de măsură tehnologică a gazelor.

Din numărul total de sonde, 26% sunt operate la o adâncime sub 2.000 m. 104 agregate de comprimare sunt folosite pentru menținerea sondelor de producție în anumite limite de presiune și flux, din care 91 agregate sunt

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

grupate în 19 stații de comprimare și 13 sunt așa-numitele compresoare de câmp.

Calitatea obligatorie a gazelor este asigurată prin 69 stații de uscare a gazelor.

Forarea și instalarea sondelor de gaze este efectuată de societăți specializate în foraj contractate de Romgaz.

Fluxul general al activităților în sucursalele de producție a gazelor începe cu extragerea gazelor naturale împreună cu apa de zăcământ din depozitele geologice cu ajutorul sondelor de producție. Produsele extrase sunt colectate prin conducte subterane în stațiile de uscare, unde gazele sunt separate de apa de zăcământ (apa sărată). Ulterior, presiunea gazelor este crescută în stațiile de comprimare înainte de a fi pompate în rețeaua națională de distribuție. Apa de zăcământ și apa separată sunt colectate prin conducte subterane sau transportate cu camioane și injectate înapoi în straturile geologice prin stațiile de injecție și sondele de injecție.

De asemenea, Romgaz depozitează gazele naturale în timpul verii prin injectarea gazelor în șase (6) depozite geologice epuizate cu o capacitate totală de 3.925 milioane m³, din opt (8) depozite existente de gaze. În timpul iernii, când crește consumul de gaze, rezerva de gaze este pompată în rețeaua națională de distribuție.

Intervențiile la sondele care nu funcționează la parametri standard, testele de producție și alte operațiuni speciale sunt furnizate de sucursala suport a Romgaz numită SIRCOSS. Această sucursală este organizată în trei secții Mediaș, Târgu Mureș și Ploiești și cinci ateliere situate în Mediaș, Târgu Mureș, Ploiești, Roman și Craiova.

O altă sucursală suport a Romgaz, denumită STTM, furnizează transportul persoanelor, echipamentelor și bunurilor (materiale, apa de zăcământ, substanțe chimice, inclusiv periculoase etc.) și mentenanța pentru echipamentele și instalațiile Romgaz (stații de comprimare a gazelor, transformatoare electrice, vehicule etc.). Această sucursală este organizată în trei secții și trei ateliere situate în Mediaș, Târgu Mureș, Ploiești și Roman.

În ianuarie 2013, Romgaz a preluat centrala de producție de energie electrică din Iernut, adăugând o nouă sucursală societății. Această centrală electrică funcționează din 1964 cu un număr ce cinci unități mari de ardere a gazelor, cu o capacitate totală de 800 MW.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

3.3

ALOCĂRI ÎN PLANUL DE AFACERI

Procesul de bugetare a investițiilor de mediu relevante este efectuat la nivel de secție, în funcție de necesități. Proiectele de investiții la amplasamente sunt de obicei planificate și bugetate luând în considerare aspectele de mediu, în cooperare cu directorii secțiilor și reprezentanții de mediu ai sucursalelor. Bugetele aferente sunt înaintate Comitetului Executiv spre aprobare. Apoi, măsurile necesare sunt prioritizate și sunt aprobate în consecință și acoperite în bugetul de mediu CAPEX la nivel de societate.

Unde a fost necesar, Romgaz a inclus în planul său semestrial CAPEX proiecte de remediere a problemelor subliniate în prezentul raport, cu excepția cazului în care se specifică altfel.

În baza informațiilor furnizate, au fost stabilite trei provizioane de mediu:

Provizion	Valuta	2010	2011	2012	Iulie 2013
Mediu	EUR*	762.713	1.681.443	3.967.967	3.919.888
	RON	3.408.870	7.515.043	17.734.430	17.519.549
Abandonarea sondelor	EUR*	48.823.358	66.462.045	34.107.641	39.578.920
	RON	218.211.117	297.045.463	152.440.691	176.894.024
Închiderea depozitului de deșeuri Ogra	EUR*			107.921	
	RON			482.340	

**conversia s-a făcut la cursul de schimb de 4,4694, din 11 septembrie 2013*

Provizionul de mediu este calculat în baza cheltuielilor de mediu suportate în anii anteriori pentru activități similare asociate cu modernizarea sondelor, gestionarea deșeurilor de foraj de la noile sonde, transformarea sondelor de producție în sonde de injecție, diminuarea alunecărilor de teren, instalații de control al poluării, construirea de căi de acces, consultanță, studii, etc. Acesta include, de asemenea, un procent de 0,99% din venitul brut al societății care, conform legii, trebuie rezervat restaurării terenului și redării terenului în folosință agricolă. Procentul este destinat terenurilor unde sonde noi sunt abandonate înaintea începerii producției din cauza unor factori geologici sau tehnici și remedierii terenurilor afectate de activitățile de foraj ale sondelor.

Provizionul de mediu până în ianuarie 2013 include numai cheltuielile de mediu estimate de Sucursalele Producție Mediaș și Târgu Mureș și Sucursala Înmagazinare Ploiești. Provizionul pentru jumătatea anului 2013 include și acțiuni necesare în vederea conformării centralei de producție a energiei electrice Iernut (preluată la începutul anului 2013) cu legislația aplicabilă.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Aceste acțiuni fac referire la modernizarea stației de epurare a apelor uzate și instalarea unor noi arzătoare la unitățile de ardere #1 și #4. Aceste acțiuni au fost renegociate cu autoritățile și suma finală luată în considerare pentru provizionul de mediu este de 2.000.000 RON (447.487 EUR).

Totuși, după analizarea datelor furnizate de serviciul financiar din cadrul Romgaz, ERM înțelege că bugetul alocat pentru provizionul de mediu include numai cheltuielile de mediu asociate operațiunile curente ale anului următor.

Provizionul pentru abandonarea sondelor este stabilit în baza numărului de sonde forate până în prezent, costurile estimate pentru abandonarea unei sonde care a fost forată la mai puțin sau la mai mult de 2.000 m sub nivelul solului, lungimea căilor de acces și zona suportului sondei.

În conformitate cu reglementările naționale, un provizion de 1.677.700 RON (373.000 EUR) pentru închiderea depozitului de deșeuri Ogra și monitorizarea ulterioară va fi constituit pentru o perioadă de 20 de ani (2007 - 2027) prin depozite anuale egale într-un cont bancar escrow. Se pare că plăți în valoare de 84.000 RON sunt făcute regulat de Romgaz, rezultând în prezent o valoare totală de 566.000 RON (126.000 EUR - pentru detalii, a se consulta secțiunea 4.5.6 *Gestionarea deșeurilor*).

4 *CONSTATĂRI*

4.1 *INSPECȚII EFECTUATE DE AUTORITĂȚI*

Diferite autorități competente au efectuat inspecții la diferite amplasamente *Romgaz* în ultimii ani, fiind identificate probleme minore. Totuși, pe baza observațiilor rezultate din aceste inspecții, *Romgaz* a fost amendat sau a primit avertismente formale pentru neconformitățile identificate. În ciuda acestor rezultate, s-au emis declarații generale, ocazional, de către autorități, care includeau, în general, solicitarea de:

- conformarea cu autorizațiile și/sau prevederile legale;
- efectuarea monitorizării factorilor de mediu (de ex. emisii în atmosferă, ape reziduale, poluare fonică etc.), în conformitate cu autorizațiile și raportarea rezultatelor monitorizărilor;
- depunerea documentației privind gestionarea adecvată a deșeurilor sau a rapoartelor anuale de mediu în conformitate cu cerințele autorizațiilor și/sau prevederile legale.

În principal, inspecțiile de teren au fost efectuate la *Romgaz* de următoarele autorități: Garda Națională de Mediu (GNM), Administrația Națională Apele Române (ANAR), Inspectoratul pentru Situații de Urgență (ISU) și Inspectoratul Teritorial de Muncă (ITM). Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (ISCIR) răspunde de inspecția periodică a cazanelor, recipientelor sub presiune și a instalațiilor de ridicat. Conform informațiilor furnizate de către conducerea *Romgaz*, toate inspecțiile periodice la echipamentele relevante, obligatorii conform legii, au fost efectuate cu regularitate în ultimii cinci ani și nu s-au observat deficiențe sau neconformități.

Informațiile de mai jos au fost extrase din rapoartele de inspecție efectuate în ultimii patru ani de autoritățile competente, care au fost soluționate cu aplicarea unor amenzi:

În 2010 și 2011 au avut loc inspecții ale GNM la amplasamentele din cadrul Sucursalei de Producție Mediaș, având drept consecință amenzi pentru cinci amplasamente, din motivele de mai jos:

- ape reziduale contaminate cu produse petroliere, observate în 2010, la stația de comprimare Filitelnic, deversate direct în apa de suprafață, pentru care s-a aplicat o amendă de 12.500 RON (cca. 3.000 €);

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

- excavarea și evacuarea inadecvată a pământului contaminat cu uleiuri, în 2011, la stația de comprimare Botorca, pentru care s-a aplicat o amendă de 3.750 RON (cca. 900 €);
- evacuarea inadecvată deșeurilor de foraj, în 2011, la secția de producție Mediaș, pentru care s-a aplicat o amendă de 20.000 RON (cca. 4500 €);
- scurgeri de ulei pe amplasament și pe proprietățile învecinate, în 2011, la stația de comprimare Daneș, pentru care s-a aplicat o amendă de 30.000 RON (cca. 6800 €);
- deficiențe în formare profesională a personalului, în urma investigării unui accident mortal, în 2010, în timpul intervenției la grupul de puțuri 161 Hărănglab, pentru care s-a aplicat o amendă de 8.000 RON (cca. 1.800 €).

În plus, au fost emise o serie de avertismente pentru:

- lipsa investigării contaminării solului, în 2011, la puțul 952 Frasin (Sectorul de Producție Mediaș);
- deficiențe privind transportul deșeurilor, în 2012, la stația de comprimare Fântânele (Sectorul de Producție Târgu Mureș);
- deficiențe privind detectarea incendiilor și funcționarea alarmelor de incendiu, observate de ISU în 2009, 2010 și 2012 la stațiile de compresie Târgu Mureș, Band, Sânmartin, Balda, Grebeniș și Corunca; în plus, au fost identificate: extintoare care nu aveau inspecția periodică efectuată (2012, stația de comprimare Corunca), pompe de incendiu care nu funcționau (2010, Sângiorgiu de Mureș), hidranții care nu funcționau (2012, stația de comprimare Grebeniș);
- s-a observat de GNM spălarea ilegală a materialelor, echipamentelor și vehiculelor în apele de suprafață, în 2011, la STTM Roman;
- lipsa documentației actualizate cu privire la prevenirea și intervenția în caz de incendiu, absența raportului anual, nu a fost efectuată testarea personalului în urma instruirii privința capacitatea de răspuns în caz de urgență (2009, amplasamentul STTM Mureș);
- absența specificațiilor tehnice detaliate ale lucrărilor electrice a fost observată de ITM, în 2009, la STTM Mureș și
- absența noii autorizații pentru încercarea și încărcarea extintoarelor a fost observată de ITM în 2010 și 2011 la STTM Mureș.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

În timpul inspecțiilor din ultimii ani s-au observat activități care pot avea impact local asupra solului și subsolului, fie prin deversarea de ape reziduale contaminate sau prin scurgeri de uleiuri, îndeosebi la stațiile de comprimare. În plus, s-au observat deficiențe în privința efectuării inspecțiilor periodice și a capacității operaționale a echipamentelor de intervenție în caz de incendiu, precum și în privința informării corespunzătoare a personalului privind capacitatea de răspuns în caz de urgență.

Faptul că o parte din constatările identificate se repetă indică deficiențe în privința gestionării aspectelor MSSM și necesitatea adoptării unor măsuri adecvate. Totuși, niciuna din constatările autorităților în timpul inspecțiilor nu a evidențiat deficiențe care să necesite investiții de modernizării.

În urma analizării documentației puse la dispoziția consultanților ERM, nu s-au identificat urmăriri penale, întreruperi ale activității, incidente majore de mediu sau un posibil impact major asupra perimetrului adiacent.

4.2 MANAGEMENTUL MSSM LA ROMGAZ

Comitetul Executiv al Romgaz este principalul responsabil pentru problemele de mediu, sănătate, siguranță și sociale (MSSMS) ale companiei. Problemele zilnice legate de MSSMS sunt gestionate de către managerii responsabili cu mediul, sănătatea și siguranța din cadrul fiecărei sucursale, care îi coordonează și pe responsabilii de pe amplasamente.

Romgaz a implementat un sistem de management al calității și mediu în conformitate cu standardul SR EN ISO 9001:2001, respectiv SR EN ISO 14001:2005. Ambele sisteme au fost certificate de SRAC în 2013.

În plus, *Romgaz* a elaborat proceduri de sănătate și siguranță și o Politică de sănătate și siguranță cu data de 29 martie 2013. Politică prezintă poziția companiei în privința prevenirii riscurilor profesionale, protecția sănătății personalului și eliminarea factorilor de risc și accidente. În plus, politica prezintă obiectivele companiei cu privire la sănătate și siguranță:

- prevenirea și evitarea accidentelor și incidentelor prin controlul riscurilor la locul de muncă și implementarea de măsuri de îmbunătățire a mediului profesional;
- dezvoltarea și promovarea unei culturi corporatiste în privința sănătății și siguranței prin instruirea și informarea angajaților în privința normelor legale în vigoare;

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

- îmbunătățirea constantă a sănătății și siguranței prin stabilirea de acțiuni specifice obiectivelor, monitorizare adecvată și analize ale eficienței.

Romgaz a prevăzut resursele necesare pentru implementarea unui sistem de management al sănătății și securității în muncă în conformitate cu OHSAS 18001:2007. Obiectivul companiei este implementarea unui sistem integrat de management pentru calitate, mediu, sănătate și siguranță.

În general, organizarea activităților pe probleme de mediu a fost evaluată în cadrul prezentului proiect ca fiind satisfăcătoare, dat fiind că personalul *Romgaz* are o atitudine proactivă în privința soluționării problemelor și în asigurarea conformării cu prevederile legate de mediu. Structura și responsabilitățile managementului de mediu sunt considerate adecvate pentru astfel de operațiuni la toate amplasamentele vizitate de ERM. Totuși, este necesară impunerea implementării sistemului de management, deoarece au fost identificate neconformități în cadrul prezentei evaluării, precum autorizații expirate, inconsecvență în monitorizarea factorilor de mediu în raport cu cerințele autorizațiilor. În plus, s-a observat absența semnalizării zonelor de risc sau cu pericol ridicat, utilizarea inadecvată a echipamentului individual de protecție, precum și un grad redus de informare a lucrătorilor cu privire la conștientizarea pericolelor și regulilor de siguranță.

Ținând seama de constatările în urma vizitelor pe teren și de informațiile furnizate, precum de concluziile în urma analizării documentațiilor puse la dispoziție, ERM consideră că managementul de mediu este similar și la celelalte amplasamente la care nu s-au efectuat vizite în teren.

4.3

SOCIAL

Organizare

Conform regulamentului de ordine internă al *Romgaz*, există o Direcție de Management Calitate și Mediu condusă de un manager aflat în subordinea directorului general adjunct. Serviciile de management al calității, management de mediu, situații de urgență, relații publice și comunicare sunt în subordinea acestei Direcții. Personalul cu responsabilități HSE din cadrul sucursalelor este subordonat direct managementului operativ și raportează managementul Direcției.

În fiecare sucursală există un compartiment de protecție a mediului, subordonat directorului de sucursală.

Structura organizațională cuprinde Comitetul de Sănătate și Securitate în Muncă (CSSM), prezidat de directorul general *Romgaz*, avându-l drept secretar

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

pe conducătorul departamentului de sănătate și securitate în muncă, precum și membri numiți: reprezentanții angajaților.

Acestuia îi sunt subordonate comitetele de sănătate și siguranță ale sucursalelor, organizate astfel: Directorul de sucursală este președinte, conducătorul departamentului de sănătate și securitate în muncă este secretarul, iar alți membrii CSSM numiți: reprezentanții angajaților.

În plus, biroul de sănătate profesională și un birou al structurii de siguranță sunt în subordinea directorului general.

Relațiile de muncă

La momentul angajării în cadrul *Romgaz*, viitori angajații sunt informați cu privire la drepturile lor, legate de programul de muncă, compensații și beneficii, orele suplimentare etc., în conformitate cu prevederile Codului Muncii.

Angajații *Romgaz* pot să adere la sindicate. Majoritatea membrilor (cca. 90%) aparțin unui singur sindicat din cadrul *Romgaz*. Contractul colectiv de muncă, în care sunt definite condițiile angajării, este încheiat între *Romgaz* și sindicat și este actualizat periodic.

Relația între angajator și sindicat a fost declarată în timpul evaluării de către directorul de Resurse Umane al *Romgaz* ca fiind „normală”. Nu s-au observat sau raportat dispute importante legate de condițiile de muncă și condițiile angajării în timpul vizitelor pe teren ale experților ERM.

Romgaz nu are proceduri specifice privind concedierile colective. Conform informațiilor primite, nu au avut loc astfel de proceduri și nici nu se au în vedere, până la această dată. Totuși, în cazul în care vor fi necesare, se vor implementa prevederile Codului Muncii Român, care sunt conforme cu standardele OIM (Organizația Internațională a Muncii).

S-a implementat recent o procedură pentru „Evaluarea Satisfacției Angajaților”, intrată în vigoare din mai 2013. La momentul elaborării prezentului raport nu se efectuase nicio evaluare a eficienței acestei proceduri.

Angajații *Romgaz* pot să își depună reclamațiile legate de activitatea profesională pe filieră ierarhică sau direct către management. Nu este implementat un sistem formal de depunere a reclamațiilor, reprezentând o neconformitate în raport cu prevederile Standardului IFC de performanță 2 *Muncă și condiții de muncă* (IFC PS2).

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Implicarea comunității

Compania a pregătit un Plan De Implicare a Părților Interesate, care prevede identificarea și cartarea principalelor grupuri generale de părți interesate, în conformitate cu interesul și influența lor în cadrul companiei. Planul este structurat în cinci etape principale:

- abordarea strategică (evaluarea generală a obiectivelor societății și a felului în care acestea sunt legate de părțile interesate, identificarea și ierarhizarea inițială a părților interesate);
- analiza și planificarea (colectarea de informații și elaborarea unui plan de acțiune pe baza priorităților strategice de implicare și a responsabilităților curente, analiza nivelului de implicare și relațiilor curente cu părțile implicate, resursele disponibile și limitările companiei);
- îmbunătățirea capacității de colaborare (această etapă se referă la competența și vocația companiei de a se implica și evaluează modul în care compania poate să se asigure că toate părțile interesate sunt implicate efectiv);
- elaborarea procesului (elaborarea și implementarea proceselor de implicare, astfel încât acestea să corespundă așteptărilor părților implicate și obiectivelor companiei);
- acțiune, analiză și raportare (scopul este transpunerea informațiilor și acordurilor în acțiune și monitorizarea rezultatelor implicării).

Acest plan răspunde cerințelor IFC PS1 *Management social și de mediu și sisteme de management* (IFC PS1) deoarece identifică grupurile principale de persoane interesate. Totuși, grupurile specifice nu sunt identificate în funcție de sucursalele/activitățile/amplasamentele *Romgaz* și nu include acțiuni specifice de implicare și nici un calendar de implementare a acestora.

IFC PS1 impune implicarea comunității afectate și încurajează de asemenea implicarea altor părți interesate. Planul nu furnizează niciun fel de informații privind activitățile de implicare care ar fi putut fi deja puse în aplicare de *Romgaz*. În plus, nici nu menționează dacă aceasta a elaborat și implementat un mecanism de reclamații destinat părților interesate externe.

Conform informațiilor furnizate de managementul *Romgaz*, ar exista o singură reclamație (înregistrată sub nr. 1295/19 aprilie 2013), adresată *Romgaz* de o asociație de locatari a unui bloc din Mediaș, reprezentată de o persoană fizică. Conform notei, asociația de locatari dorea să afle dacă o clădire abandonată

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

din vecinătate aparținea *Romgaz*. Această reclamație a fost soluționată de departamentul de relații publice în termen de 30 de zile de la data depunerii.

Nu au fost oferite spre consultare documente privind o implicare activă a comunităților locale. Totuși, în fiecare județ există o persoană de contact din partea *Romgaz* pentru populația locală și primării. Această persoană se ocupă și de încheierea contractelor de arendă, primirea solicitărilor de la fermierii locali, evaluarea și plata daunelor provocate de operațiunile efectuate de *Romgaz*. Nu s-a pus la dispoziția experților ERM, pe durata evaluării, o procedură scrisă privind înregistrarea reclamațiilor externe sau obligațiile persoanelor sus-menționate.

Conform informațiilor furnizate de management, *Romgaz* este în contact permanent cu ONG-urile, prin intermediul Biroului de Relații Publice și Comunicare. De obicei, ONG-urile abordează *Romgaz* pentru sponsorizări destinate proiectelor acestora. În funcție de nivelul de materializare al proiectului promovat de ONG, managementul *Romgaz* selectează nivelul de implicare, după cum urmează:

- pasivitate (nu se implică);
- tranzacțional (se oferă resursele solicitate, integral sau parțial) - exemple: sponsorizări din partea *Romgaz* pentru Campionatul Național Școlar de Șah, Festivalul de Muzică Clasică George Enescu, Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu.
- implicat (se oferă resursele solicitate și se colaborează cu ONG-ul în cadrul proiectului) - exemple: campionatul internațional de șah Kings Tournament, donație de cărți pentru o bibliotecă școlară, organizare de expoziții de strângere de fonduri pentru asociațiile care asistă persoane cu dizabilități mentale, proiectul RSC Săptămâna Sănătății, dedicat elevilor de școală generală și liceu.

4.4

PROBLEME CONTRACTUALE

Romgaz a încheiat o asocierie în participațiune cu Amromco Energy LLC (Amromco) prin încheierea unui contract de asocierie în 2002 pentru reabilitarea structurilor de gaz și creșterea producției în Muntenia și Oltenia. Conform contractului, *Romgaz* continuă să fie operatorul în toate operațiunile de realizare a producției de bază din zona stabilită în contract, iar Amromco (antreprenorul) va fi operatorul pentru producția suplimentară din zona stabilită în contract. ERM nu a obținut niciun fel de informații privind validitatea acestui contract de asocierie.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

ERM a solicitat acest contract de asociere între părți, cu excepția prevederilor confidențiale. Totuși, ERM a primit doar conținutul articolului XVIII din contract. Acest articol cuprinde doar o prevedere foarte generală, conform căreia Amromco se angajează să efectueze operațiunile de producție în conformitate cu prevederile legale de protecție a mediului din România.

Dacă oricare din operațiunile sau instalațiile antreprenorului nu se conformează prevederilor contractului, prezintă un pericol pentru sănătatea publică, proprietățile terților sau provoacă poluare, Romgaz îi poate solicita antreprenorului să adopte măsuri de remediere într-un termen rezonabil și să remedieze orice daune aduse mediului.

Totuși, deși o parte din instalațiile care fac obiectul contractului sunt operate de Amromco, obligațiile legate de mediu sunt stipulate în autorizațiile de mediu operaționale emise pentru Romgaz, în calitate sa de proprietar al instalațiilor. În cazul oricărui defecțiune, accidente sau evenimente legate de mediu care apar la aceste instalații, Romgaz, în calitate de titular cunoscut al autorizațiilor, riscă amenzi și își riscă reputația, deși operarea instalațiilor nu este controlată de Romgaz.

4.5

PROBLEME DE CONFORMITATE ÎN PRIVINȚA MEDIULUI, SĂNĂTĂȚII ȘI SIGURANȚEI

Pe baza observațiilor efectuate în perioada de derulare a EDDMSSMS, ERM consideră că abordarea Romgaz în privința conformării activităților curente cu prevederile de mediu și sănătate și siguranță este acceptabilă, lăsând loc, totuși, de îmbunătățire a anumitor aspecte. De regulă, Romgaz abordează aspectele MSSM după caz, la fiecare amplasament. În timpul vizitelor pe teren, s-au observat câteva probleme legate de MSSM, care, totuși, nu pot fi considerate de nivelul Pragului de Materialitate agreat. Tipul și numărul neconformităților MSSM conduc la concluzia ca, în momentul de față, gestionarea aspectelor MSSM relevante pentru activele din portofoliul Romgaz este satisfăcătoare, prezentând o reacție lentă la constatările identificate (de ex. în timpul inspecțiilor efectuate de autorități) și că angajații și managementul Romgaz sunt, în parte, mai puțin conștienți de riscurile legate de MSSM. **ERM nu a identificat în timpul EDDMSSMS neconformități care să depășească Pragul de Materialitate agreat și pentru care să nu se fi prevăzut bugete aferente.**

Aspectul menționată mai jos reprezintă **o neconformitate MSSM care poate atinge Pragul de Materialitate** și care nu a fost bugetată de Romgaz.

În condițiile practicii actuale de stocare intermediară de către Romgaz a unor cantități mari de gaze naturale în rezervoare subterane pentru Transgaz, depozitele subterane de gaze (DSG) operate de Romgaz sunt clasificate ca

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

obiective SEVESO cu risc major și, prin urmare, fac obiectul cerințelor legale respective. În momentul de față, măsurile de siguranță obligatorii, îndeosebi cele privind capacitatea de răspuns în cazuri de urgență (de ex. pentru un scenariu căderi de tensiune - instalarea de generatoare de rezervă și de echipamente conexe) nu au fost aplicate la DSG relevante. Solicitarea de conformitate cu cerințele SEVESO a fost deja subliniată în rapoartele de inspecție ale Inspectoratului pentru Situații de Urgență, începând din 2011, pentru DSG. Autoritatea nu a stabilit totuși un termen final de realizare a măsurii.

ERM estimează că vor fi necesare costuri de investiții de 350.000-500.000 € pentru realizarea măsurilor solicitată pentru DSG.

În plus, s-au observat în timpul vizitelor pe teren și în urma analizării documentației, următoarele probleme minore de neconformitate MSSM:

4.5.1

Managementul substanțelor periculoase

În urma inspecției efectuate de ISU în 2012, șapte sonde de injecție care aparțin DSG Ghercești au fost identificate ca fiind greu accesibile pentru vehiculele de intervenție în caz de incendiu sau explozie în timpul iernii sau pe vreme ploioasă, din cauza drumurilor de acces inpracticabile. Conform prevederilor legale, trebuie să se asigure accesul vehiculele de intervenție în caz de incendiu la toate sondele de injecție, indiferent de anotimp și condițiile meteorologice. Pe termen scurt-mediu, este necesară asigurarea căilor de acces pavate sau asfaltate către aceste sonde, pentru facilitarea accesului adecvat în caz de urgență, inclusiv în condiții meteorologice nefavorabile. Totuși, costurile necesare pentru reabilitarea căilor de acces la cele șapte sonde de injecție, nu sunt considerate de către ERM să atingă Pragul de Materialitate.

Conform informațiilor furnizate, în activitățile *Romgaz* se utilizează solvenți clorinați precum tetracloretilenă (TETRA) la curățarea/degresarea pieselor. Cantitatea totală de TETRA utilizată în cadrul *Romgaz* (sucursalele de producție) este de cca. 6.000 l/an. Nu s-au raportat incidente care să implice deversarea de TETRA.

Din cauza utilizării TETRA la câteva amplasamente ale *Romgaz*, deși parțial în cantități mici, există un potențial risc de afectare locală a solului și subsolului cauzat de o utilizare inadecvate sau de scurgeri accidentale de TETRA. În momentul de față *Romgaz* nu a identificat incidente în urma cărora au avut loc contaminări ale solului și subsolului cu TETRA.

Capacitatea maximă de stocare a hidrazinei în cadrul amplasamentului Iernut depășește valoarea limită aplicabilă pentru clasificarea 2, conform directivei

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

SEVESO, deși autoritățile au considerat că respectiva centrală este obiectiv Seveso de risc minor (categorie 1). În condițiile în care amplasamentul face obiectul cerințelor “obiectiv SEVESO risc major (categoria 2)”, este necesară întocmirea și implementarea unui raport de securitate (Raport Seveso) și a unui Plan de Urgență Internă, precum și informarea operatorilor din zonă cu privire la riscurile de siguranță relevante. În momentul de față un sunt întocmite rapoartele menționate mai sus (Raportul Seveso și Planul de Urgență Internă) și nu s-a efectuat nicio informare a publicului și a operatorilor din zonă. ERM consideră că, costurile aferente îndeplinirii măsurile necesare respectării cerințelor directivei SEVESO nu depășesc Pragul de Materialitate.

4.5.2 *Autorizațiile de mediu*

Pe baza informațiilor furnizate, Romgaz deține autorizațiile de mediu relevante pentru activitățile curente. Totuși la data evaluării, în cazul unor amplasamente Romgaz, s-au observat fie autorizații expirate, fie procese de autorizare în derulare. În plus, s-au observat câteva activități neincluse în autorizațiile curente (de ex. funcționarea unei noi stații de uscare, rezervoare de stocare ape de zăcământ, surse de emisii poluanți etc.). Neconformitățile identificate cu privire la procesul de autorizare mediu conduc la concluzia că Romgaz nu are elaborată și implementată o procedură prin care să se asigure că sunt întreprinse toate demersurile necesare în vederea revizuirii autorizațiilor de mediu, înainte de punerea în funcțiune a modificărilor întreprinse în fiecare amplasament.

4.5.3 *Poluarea fonică*

Principalele surse de poluare fonică din cadrul amplasamentele Romgaz includ stațiile de comprimare. Conform informațiilor furnizate și observațiilor în teren, nu toate compresoarele se află în spații închise și, prin urmare, s-a identificat poluare fonică ridicată la unele din amplasamentele Romgaz. În parte, compresoarele sunt deținute și operate de terți, de ex, compresoarele de la Strâmba și Bibești, deținute și operate de Amromco Energy. Nu s-a raportat măsurători ale nivelului de zgomot la toate amplasamentele relevante. La unele amplasamente, compresoarele nu erau cuprinse în autorizația de mediu și, prin urmare, nu s-au efectuat măsurători ale nivelului de zgomot. O parte din autorizațiile de mediu conțin cerințe specifice cu privire la monitorizarea poluării fonice, dar în timpul prezentei evaluării nu au fost puse la dispoziție rapoarte care conțin rezultatele acestor măsurători. Nu s-au înregistrat reclamații din partea vecinilor sau autorităților, privind poluarea fonică.

Pe baza informațiilor disponibile, ERM nu a identificat măsuri necesare reducerii nivelului de zgomot, ale căror costuri ar putea depăși Pragul de

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Materialitate. Nivelul poluării fonice la anumite amplasamente prezintă, totuși, un risc pentru angajați, mai ales în condițiile în care s-a observat că în aceste zone nu se poartă echipament individual de protecție.

4.5.4

Emisii în atmosferă

Principalele surse de emisii în atmosferă aferente activitățile Romgaz sunt unitățile de încălzire pe gaz cu care sunt echipate sondele de producție (în vederea împiedicării înghețului), precum și stațiile de uscare. Sursele de emisii în atmosferă din cadrul centralei electrice de la Iernut sunt aferente celor cinci unități de producție. Pentru o parte din aceste surse de emisii este reglementată monitorizarea obligatorie, iar conform declarațiilor reprezentanților Romgaz aceste monitorizări sunt întreprinse. Totuși, la unele amplasamente, nu au fost efectuate monitorizări conform prevederilor legale și prin urmare nu au putut fi furnizate informații cu privire la conformarea respectivelor surse de emisii cu prevederile legale. Cu toate acestea, nu s-au raportat neconformități majore cu privire la emisiile în atmosferă, cu excepția celor deja cunoscute la centrala electrică de la Iernut.

În cazul centralei electrice de la Iernut, măsurile de modernizare pentru unitățile generatoare de gaze în privința concentrațiilor de oxizi de azot (NO_x) sunt deja cunoscute. Conform Autorizației integrate de mediu, valorile limită ale NO_x au fost stabilite la 300 mg/m³ (începând din 1 ianuarie 2014), pentru unitățile 1 și 4, și la 200 mg/m³, pentru unitatea 5. Pentru unitățile 2 și 3, centrala beneficiază de derogări de la limita aplicabilă conform directivei LCP, cu condiția ca niciuna din cele două unități să nu funcționeze mai mult de 20.000 ore în perioada 01.01.2008-31.12.2015. Conform cerințelor aplicabile Directivei privind emisiile industriale (Directiva IED, 2010/75/UE), centrala electrică Iernut trebuie să își reducă emisiile de NO_x, la toate unitățile, sub 100 mg/m³ până în 1 iulie 2020. Conform planului de acțiuni negociat cu autoritățile de mediu, trebuie să se instaleze arzătoare cu emisii de NO_x reduse la unitățile 1 și 4, până la sfârșitul ultimului trimestru din 2013. În momentul de față, Romgaz testează o soluție tehnică (reciclarea aerului evacuat) care va reduce emisiile de NO_x la unitățile 1 și 4 sub 300 mg/m³. Această soluție nu a fost încă testată la scară integrală, iar dacă nu funcționează, Romgaz nu va reuși să respecte termenul stabilit. Dacă funcționează, termenul va fi respectat doar în cazul unităților 1 și 4 și, cu cea mai mare probabilitate, vor fi necesare încă 6 luni pentru ca soluția să fie complet funcțională. De asemenea, vor fi necesare și alte acțiuni pentru ca toate unitățile să respecte nivelul de emisii NO_x de 100 mg/m³ până în 1 iulie 2020. Nu sunt necesare alte măsuri de modernizare la niciuna din cele 5 unități care să reducă concentrațiile și celorlați poluanți emiși în atmosferă. Managerul pe aspecte de mediu al centralei Iernut consideră că suma de 12 milioane €,

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

estimată în 2006, pentru unitățile 1 și 4, a fost supraevaluată. Suma reală este estimată în intervalul 5-6 milioane €. În cazul cel mai probabil (MLC), ERM presupune un cost de 6 milioane € pentru modernizarea unităților de producție 1 și 4. În scenariul cel mai pesimist (RWC), ERM estimează că ar fi necesare cca. 12 milioane €.

În plus, centrala electrică Iernut se supune cerințelor privind tranzacționarea certificatelor de dioxid de carbon (CO₂) în conformitate cu Sistemul European de Tranzacționare a Emisiilor (EU-ETS). Contul EU-ETS aplicabil al centralei electrice Iernut nu se află încă sub controlul conducerii centralei. În trecut, contul a fost gestionat de fostul proprietar ELCEN, împreună cu conturile EU-ETS aparținând celorlalte centrale electrice operate de ELCEN. Este foarte probabil ca alocațiile anuale de CO₂ rămase să fi fost colectate și tranzacționate de Grupul ELCEN. Pentru perioada de tranzacționare a emisiilor 2008 - 2012, 5.159.772 certificate CO₂ au fost alocate centralei electrice Iernut, care a utilizat, totuși, numai 2.766.903 certificate. Dat fiind faptul că în prezent Romgaz nu cunoaște numărul de alocații acordate, conducerea centralei electrice Iernut nu a dezvoltat încă un scenariu financiar pentru perioada de tranzacționare a emisiilor 2013 - 2020.

În stadiul actual, ERM nu a putut evalua dacă certificatele acordate sunt suficiente sau dacă amplasamentul va trebui să cumpere alte certificate în viitor. Într-o abordare conservatoare, ERM a presupus că numărul de certificate nu va fi suficient. În cazul cel mai probabil (MLC), ERM estimează că maxim 10 % din certificate trebuie să fie cumpărate de Iernut la un preț comparabil cu prețul actual al CO₂ de 4,5 EUR pe certificat, rezultând un cost de 1,2 milioane EUR. În scenariul cel mai pesimist (RWC), ERM estimează că maxim 50% din certificate trebuie să fie cumpărate de Iernut la un preț mediu de 10 EUR pe certificat, rezultând un cost de 13,5 milioane EUR.

La anumite amplasamente, s-a observat utilizarea unor rezervoare sau bazine, metalice sau din beton, deschise, folosite pentru stocarea intermediară sau colectarea apei sărate (apă de zăcământ), care au un impact semnificativ asupra aerului ambiental din împrejurimi, cauzat de emisiile fugitive de compuși organici volatili (COV). Până în prezent, autoritățile nu au impus monitorizări ale aerului ambiental sau măsuri de diminuare a impactului. În plus, nu s-au raportat reclamații din partea vecinilor în privința mirosului. Totuși, este probabil ca măsuri de diminuare a impactului să fie necesare pe termen mediu-lung la amplasamentele relevante.

4.5.5 *Managementul apelor uzate*

Apele reziduale generate în cadrul amplasamentelor *Romgaz* includ, de regulă, ape uzate sanitare și ape pluviale. Apa sărată (apa de zăcământ) generată în urma forării sondei și din procesul de producție este colectată și reinjectată în sol prin intermediul sondelor de injecție.

La unele amplasamente de producție și ateliere se manipulează și depozitează uleiuri, existând riscul de scurgeri care pot contamina ulterior apele pluviale. Prin urmare, în aceste zone de depozitare și manipulare a uleiurilor sunt instalate separatoare de ulei. Totuși, la unele amplasamente (de ex. la atelierul SIRCOSS Craiova) s-a observat lipsa separatorului de ulei, care ar asigura pretratarea apei pluviale potențial contaminate. Cu toate acestea, costurile aferente instalării unor astfel de separatoare de ulei, în cadrul acestor amplasamente, nu vor depăși Pragul de Materialitate.

4.5.6 *Managementul deșeurilor*

În general, deșeurile periculoase generate în cadrul amplasamentelor *Romgaz* sunt legate fie de activitățile de producție (efectuare foraje, tratare gaze), fie de funcționarea stațiilor de comprimare și de activitățile de întreținere. S-au observat în timpul vizitelor în teren o colectare inadecvată a deșeurilor, fie direct pe sol sau fără etichetare corespunzătoare. În plus, nu s-au furnizat spre analiză dovezi ale eliminării corespunzătoare a unor categorii de deșeuri (de ex. nămolul de la stația de epurare din cadrul amplasamentului Iernut), existând riscul aplicării ulterioare a unor amenzi sau costuri în cazul gestionării neconforme a deșeurilor. În prezent nu există dovezi ale unor contaminări semnificative ale solului și subsolului cauzate de neconformitățile observate (cu privire la gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor), care să necesite implementarea unor măsuri de remediere, ale căror costuri ar depăși Pragul de Materialitate.

Sucursala de Producție Târgu Mureș operează un depozit de deșeuri nepericuloase rezultate din activitățile de foraj (depozitul de deșeuri Ogra). Acest depozit a fost construit pe o fostă balastieră cu o concesiune acordată pe 25 de ani, și constă dintr-o instalație de condiționare a deșeurilor și două celule pentru descărcarea deșeurilor. În conformitate cu autorizația de mediu și cu cerințele legii române, un provizion de 1.677.700 RON (373.000 EUR) pentru închiderea amplasamentului și monitorizare ulterioară va fi constituit într-o perioadă de 20 de ani (2007 - 2027) prin depozite anuale egale într-un cont bancar. Se pare că plățile sunt efectuate regulat de Client, în valoare de aproximativ 84.000 RON pe an, rezultând un depozit total de aproximativ 566.000 RON (126.000 EUR) în luna septembrie 2013. Astfel, plata în contul bancar a fost făcută în avans față de ce este necesar și a depășit nivelul actual

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

așteptat de aproximativ 420.000 RON pe o perioadă de cinci ani (calculul presupunând că efectuarea plăților se va face în mod egal de-a lungul perioadei de 20 de ani). Rata regulată de plată trebuie susținută pentru a obține provizionul cerut de 1.677.700 RON până în primul trimestru din 2027.

4.5.7 Probleme de sănătate și siguranță

Romgaz nu a implementat un sistem de management al sănătății și securității în muncă. Acesta nu este obligatoriu conform legislației aplicabile. Problemele relevante de sănătate și siguranță sunt tratate în cadrul fiecărui amplasament după caz. În cadrul vizitelor pe teren s-au observat câteva deficiențe legate de sănătate și siguranță, după cum urmează:

- nefuncționarea de un an de zile a dispozitivului de siguranță al unui din rezervoarele de condensat;
- lipsa semnelor de avertizare a locurilor periculoase din cadrul structurilor (avertismente de pericol de cădere de la înălțime, înec, electrocutare, risc de explozie);
- evaluare incompletă a riscurilor la locul de muncă, fără identificarea impactului cumulativ cauzat în combinație cu alte operații care un sunt întreprinse de *Romgaz* (de ex. activitățile Amromco Energy), dar care au loc în cadrul aceluiași amplasament, și care pot afecta sănătatea angajaților *Romgaz*, și
- utilizarea necorespunzătoare a echipamentului individual de protecție.

În urma discuțiilor cu reprezentanții *Romgaz* și după consultarea registrului cu accidente, ERM a indentificat patru decese în ultimii cinci ani, carea u avut loc în cadrul sucursalei de producție Mediaș: un accident în timpul conducerii unui tractor, două accidente în timpul operării supapelor de presiune ale rezervoarelor de condensat și unul în timpul lucrărilor de intervenție la un foraj de producție (v. concluzia raportului de inspecție de la cap. 4.1).

Romgaz a înregistrat 16 accidente de muncă în ultimii cinci ani, raportate Inspectoratelor Teritoriale de Muncă, având drept rezultat întreruperea temporară a activității victimelor.

Investigațiile au avut loc conform legislației române, în cadrul comisiilor de investigare făcând parte reprezentanții *Romgaz* și autoritățile competente. În general, concluziile acestor investigații au fost că accidentele s-au datorat în principal victimelor (neglijență în serviciu) sau condițiilor de muncă (cădere pe gheață, de la înălțime etc.).

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Nu s-a efectuat o analiză a cauzelor fundamentale pentru o mai bună înțelegere a cauzei reale a acestor evenimente.

ERM consideră că neconformitățile indentificate în domeniul sănătate și securitate în muncă nu implică măsuri ale căror costuri ar atinge Pragul de Materialitate. Totuși, deficiențele identificate în privința sănătății și securitate în muncă conduc la concluzia că există un nivel redus al conștientizării riscurilor de siguranță și sănătate legate de activitatea *Romgaz*.

4.6 RECLAMAȚII ȘI LITIGII

Niciunul din amplasamentele care fac parte din portofoliu *Romgaz* nu face obiectul vreunei reclamații curente sau potențiale.

Romgaz este implicată în momentul de față în 86 de litigii, printre care următoarele:

- litigii inițiate de *Romgaz*, ca reclamantă, împotriva companiilor cu datorii la furnizarea de gaze, penalități aplicabile;
- contestații împotriva amenzilor aplicate de Inspectoratul Teritorial de Muncă Bacău, Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Romgaz este, de asemenea, pârâtă în litigii cu persoane fizice și juridice legate de acțiuni administrative, nelegate de producție și în cazuri de persoane fizice care solicită scoaterea din utilizare a conductelor care le traversează proprietățile și plata de daune financiare.

Conform documentelor consultate de ERM, daunele financiare solicitate de reclamanți de la *Romgaz* sunt sub nivelul Pragului de Materialitate stabilit pentru prezenta evaluare (cea mai mare sumă solicitată a fost de 120.000 €). Instanțele nu au aprobat plata niciuneia din sumele solicitate ca daune.

Exproprieri

Romgaz are dreptul, conform prevederilor legale legate de exproprierea din motive de utilitate publică, să inițieze proceduri de expropriere în cazurile în care accesul la terenurile necesare pentru înființarea de obiective/amplasamente locale, județene sau naționale nu poate fi obținut în alt mod.

Cu titlu de exemplu de procedură de expropriere obligatorie inițiată de *Romgaz*, ERM a consultat documentele furnizate de *Romgaz*, privind exproprierea propusă pentru drumul de acces și conducta pentru sonda 15 Bilciurești. Compensațiile au fost evaluate de un expert independent, care a

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

elaborat, în aprilie 2013, un raport bazat pe comparații cu prețurile pieței (estimând valoarea de piață de la momentul respectiv) și pe metodele de capitalizare a veniturii. Conform documentației de fundamentare pentru emiterea hotărârii de guvern privind exproprierea în cazul conductei sus-menționată și aferentă sondei, valoarea compensației a fost stabilită la 503.479 RON (cca. 113.000 €).

4.7

PROBLEME LEGATE DE SOL ȘI PÂNZA FREATICĂ

Data fiind natura activităților *Romgaz*, și anume manipularea de cantități mari de substanțe periculoase (uleiuri și alte substanțe chimice) sau a unor produse care pot afecta mediul (apa sărată) în cadrul amplasamentelor de producție, stațiile de comprimare și uscarea conexe, precum și folosirea în trecut a unor depozite subterane de uleiuri și carburanți, riscul de producere a unui impact asupra solului și pânzei freactice, asociat activităților curente este considerat a fi moderat.

Pe baza informațiilor furnizate, au fost indentificate în unele zone aferente amplasamentelor *Romgaz* impacturi asupra solului și pânzei freactice cauzate de scurgeri de uleiuri, neetanșeități, deteriorări ale conductelor, depozități neadecvate a apei sărate (apă de zăcământ) sau evacuări necorespunzătoare a apei pluviale potențial contaminate. Aceste neconformități au fost remediate, în parte, fără a fi înregistrate. Totuși, niciuna din măsurile de remediere întreprinse nu au necesitat costuri care să atingă Pragul de Materialitate.

În momentul de față doar un depozit de deșeuri (*Orga*, pentru detalii v. secțiunea 4.5.7 *Managementul deșeurilor*) este operat de *Romgaz*, iar unul mai vechi a fost închis în 2004 (*Dumbrăvioara*, v. secțiunea 4.8 *Activități anterioare - Amplasamente închise și demolate*).

Un alt depozit de deșeuri a fost operat la centrala *Iernut*, înainte de achiziționarea acesteia de către *Romgaz* în ianuarie 2013. Depozitul a fost scos din funcțiune în 2012 și, se pare, toate deșeurile au fost eliminate (pentru detalii, v. secțiunea 4.7.2 *Potențiale afectări subterane*).

Nu s-au raportat alte depozite de deșeuri operate de *Romgaz* (fie în perimetrul amplasamentelor, fie în afara lor) sau operate de terți pe terenurile *Romgaz*.

Conform informațiilor furnizate, procesul de producție a gazelor în cadrul amplasamentelor *Romgaz* nu a generat niciodată deșeuri radioactive sau cu conținut de mercur care să fie eliminate/ depozitate.

4.7.1 Impacturi subterane cunoscute

Conform informațiilor furnizate, există o singură zonă din portofoliul Romgaz unde se cunoaște existența solului contaminat.

Fosta stație de comprimare Corunca: Prelevarea probelor de sol (limitată la un strat superficial al solului între 5 cm și 30 cm sub nivelul solului) a fost efectuată recent de autoritatea de mediu în numele Romgaz la câteva locații din fosta stație de comprimare Corunca. Analizarea acestor probe au evidențiat depășiri ale pragului de intervenție pentru total hidrocarburi de petrol (TPH) (pragul a fost depășit de 2 până la 13 ori) în zona fostelor bazine de depozitare a uleiurilor (un total de cinci bazine de depozitare supraterane cu capacități de 10 m³ și respectiv 20 m³ și un bazin circular de 10 m³ (utilizat pentru depozitarea uleiurilor recuperate din separatoarele gaz-ulei). Romgaz i-a fost solicitat să efectueze un studiu pentru delinierea contaminării solului până la 1 octombrie 2013. Romgaz nu a început încă investigațiile solicitate și este posibil ca termenul impus de autorități să nu fie respectat. Romgaz a informat ERM că se va solicita o prelungire a termenului. Romgaz a estimat că este afectată o suprafață de 1.000 m².

Dat fiind că 2.000 – 3.000 de tone de sol contaminat trebuie să fie evacuate în mod corespunzător ca deșeuri periculoase, costurile asociate sunt estimate de ERM la 300-500 mii EUR în cazul cel mai probabil (MLC), incluzând depozitarea deșeurilor, transport, excavare și reabilitare cu sol curat. În scenariul cel mai pesimist (RWC), pot apărea costuri între 500-800 mii EUR, incluzând excavarea, transportul și incinerarea solului afectat și măsuri de reabilitare în zonele relevante.

4.7.2 Impacturi subterane potențiale

În cadrul EDDMSSMS, s-au identificat câteva zone potențial afectate, din cauza unor activităților istorice și curente în cadrul amplasamentele Romgaz. Mai jos, prezentăm un rezumat al acestor aspecte relevante:

#Centrala electrică Iernut Centrala Iernut a utilizat, din 1980, un fost depozit de deșeuri de 0,5 ha, cu capacitatea de 320 m³. Depozitul de deșeuri a fost închis în 2012, deșeurile au fost îndepărtate din fosta zonă a depozitului, conform prevederilor stipulate în autorizațiile eliberate pentru acest proiect. Totuși, nu a fost întreprinsă o campanie de prelevare probe în vederea confirmării finalizării activităților de remediere și închidere a depozitului de deșeuri. A fost impus un program de monitorizare a pânzei freatice pe o perioadă de 30 de ani. Totuși, nu s-au prelevat probe, deoarece nu s-a găsit apă în puțuri la momentul respectiv.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

La momentul în care *Romgaz* a preluat centrala electrică Iernut, nu a fost definită clar responsabilitatea pentru obligațiile de mediu cauzate de activitățile anterioare și prezente, inclusiv cele asociate cu contaminarea necunoscută a terenului. Prin urmare, nu poate fi exclusă posibilitatea ca *Romgaz* să devină responsabil de o posibilă contaminare subterană în zona fostului depozit de deșeuri, precum și pentru alte zone posibil contaminate din cadrul centrala electrică Iernut.

În prezent, *Romgaz* nu a constituit niciun provizion pentru remedierea unei posibile contaminări subterane. În RWC, ERM estimează că pot fi necesare măsuri de remediere a solului și a apelor subterane în zona centralei electrice, inclusiv operarea a două foraje de alimentare cu apă din subteran pe o perioadă de 10 - 20 de ani, cu un cost estimat între 250 mii EUR și 500 mii EUR.

#Sucursala SIRCOSS: În trecut, SIRCOSS a operat stații de alimentare cu combustibil echipate cu rezervoare supraterane de stocare (la ateliere din Craiova, Ploiești și Târgu Mureș) și rezervoare subterane de stocare (în Mediaș). Stația de alimentare cu combustibil din Mediaș a fost închisă între timp și bazinele aferente au fost golite și curățate. Conform declarațiilor reprezentanților *Romgaz* i, nu există nicio evidență privind cauzarea unor impacturi subterane produse în timpul operațiilor de dezafectare. Toate celelalte stații de alimentare cu combustibil au fost golite /curățate și sunt în prezent nefuncționale.

#Sucursala STTM: Au fost observate urme semnificative de produse petroliere pe podelele de beton din atelierul de mentenanță din Târgu Mureș, însă nu s-au semnalat deteriorări evidente ale podelelor de beton și s-a raportat utilizarea de absorbant (depozitat în locuri ușor accesibile din atelier) pentru colectarea scurgerilor.

Nu au fost raportate probleme semnificative iar în timpul vizitei pe teren nu au fost observate situații care pot genera un impact semnificativ asupra solului și subsolului, cauzat de prezența/ manipularea uleiurilor și substanțelor periculoase la amplasamentele STTM.

#Sucursala Producție Târgu Mureș: Au fost observate urme de ulei semnificative în Stația de Comprimore Mureș în zona bazinelor de depozitare a uleiului. Nu au fost efectuate investigații ale solului și ale apelor subterane pe amplasament și situația contaminării subterane pe amplasament este necunoscută. La câteva dintre amplasamentele de producție s-a observat că bazinele pentru colectarea/ depozitare temporară apă sărată (apa de zăcământ) sunt foarte corodate și /sau amplasate direct pe sol, fără a fi

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

echipate cu cuve de retenție a eventualelor scurgeri accidentale. De asemenea, în timpul vizitei în teren au fost observate că unele cuve de retenție existente sunt parțial deteriorate sau bazinele de beton pentru colectarea apei sărate prezintă crăpături sau deteriorări.

Romgaz nu a întreprins investigații ale solului și apelor freactice, și acestea nici nu au fost solicitate de autoritățile de mediu competente. Condițiile actuale de depozitare a apei sărate (apa de zăcământ) la amplasamente relevante prezintă risc de impact asupra calității solului și a apelor freactice. În prezent, nu există un registru de evidențe care să cuprindă deversările sau incidentele de mediu asociate cu conductele de transport apă sărată și gaze.

În MLC, ERM estimează că o sumă de aproximativ 50 mii EUR va fi necesară pentru întreprinderea unor măsuri minime necesare în vederea securizării bazinelor de colectare. În RWC, ERM estimează că o sumă de aproximativ 150 mii EUR poate fi necesară pentru repararea sau înlocuirea tuturor bazinelor de colectare neconforme și echiparea lor cu cuve de retenție corespunzătoare.

#Sucursala de producție Mediaș Nu a fost disponibilă în timpul evaluării un inventar cu toate amplasamentelor contaminate în urma activităților istorice întreprinse în cadrul sucursalelor de producție. Totuși, vechile practici de foraj al sondelor implicau depozitarea reziduurilor de foraj și a altor tipuri de deșeuri în bataluri excavate, situate în apropierea sondelor. Aceste bataluri au fost ulterior compactate și acoperite cu sol excavat.

În plus, în timpul vizitelor de teren, au fost observate activități care pot genera impacturi locale subterane în mai multe zone, inclusiv deversări ale apelor de zăcământ la sondele de injecție, ale fluidului de foraj și ale apei de zăcământ în jurul sondelor de producție, precum și scurgeri de ulei la stațiile de comprimare. Totuși, aceste impacturi subterane păreau să fie locale și nu au fost observate dovezi ale unei contaminări subterane extinse.

Secția Roman cuprinde un batal care a fost folosit pentru depozitarea reziduurilor de foraj (DS Frasin) și care a fost operat până în anii 70. Acest batal a fost dezafectat în anii 80 și transformat într-un depozit de apă dulce (cu destinație de rezervă PSI). De asemenea, în DS Hârlești a existat un depozit de condensat de sondă care a constat în două tancuri metalice cu capacitate de 30mc fiecare, amplasate suprateran într-un dig de retenție betonat. În timpul modernizării stației în anul 2005, tancurile metalice au fost dezafectate iar digul de retenție a fost redat la starea inițială, conform cerințelor impuse de autoritățile de mediu. Conform declarațiilor reprezentanților *Romgaz*, nu au fost întreprinse activități de remediere a zonelor și nu au fost identificate posibile impacturi care pot cauza răspunderi ulterioare. În aceste zone nu a

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

fost realizată o monitorizare a calității solului și a apei subterane. Batalul din DS Frasin se întinde pe o suprafață de aproximativ 3.500m², iar fostul depozit din DS Hârlești pe o suprafață de aproximativ 300m².

Pe durata evaluării s-a observat că nu se efectuează o monitorizare sistematică a integrității conductelor de apă de zăcământ (vechi de peste 30 de ani). În cursul vizitelor la amplasament au fost observate scurgeri de la conducte (Sonda de injecție 242 Roman) care pot cauza un impact pe o suprafață de aproximativ 100 m² (vegetație uscată, sol agricol afectat). Impactul asupra solului și pânzei freatice va avea drept consecință compensații destinate proprietarilor terenului. Nu au fost disponibile, în timpul evaluării, înregistrări cu privire la numărul anual de neetanșeități ale conductelor împreună cu solicitările de compensații aferente. *Romgaz* nu are, în momentul de față, o abordare proactivă în vederea verificării regulate a integrității conductelor sau un program de întreținere/ mentenanță preventivă, pentru a veni în întâmpinarea unor posibile neetanșeități.

În timpul evaluării s-au observat câteva neconformități legate de conductele de transport (gaze sau apă sărată) precum și scurgeri minore la sondele de producție, cauzate de alunecările de teren. S-a inițiat un proiect recent în vederea stabilizării alunecărilor de teren. Este programată construcția unui perete de stabilizare în zona a două sonde de producție din satul Silivași (secția de producție Sărmășel). Reprezentanții *Romgaz* nu au furnizat detalii cu privire la costurile aferente lucrărilor, dar în baza informațiilor disponibile, se poate estima că nu vor atinge Pragul de Materialitate.

Romgaz nu deține un registru cu sondele de producție și conductele aferente care prezintă un risc potențial de a fi afectate de alunecările de teren. Pe baza informațiilor furnizate, se pare că *Romgaz* nu are o abordare proactivă, în sensul identificării echipamentelor care pot fi afectate de alunecările de teren.

În general, nu au fost observate dovezi ale unei contaminări subterane extinse cauzată de activitățile anterioare și curente pe amplasamentele din portofoliul *Romgaz*. Totuși, este posibil să existe mai multe zone potențial afectate. Dat fiind faptul că *Romgaz* nu a efectuat nici un fel de investigații subterane în zonele potențial afectate relevante, nu au fost disponibile detalii privind existența și întinderea contaminării în aceste zone. ERM estimează în general că, în MLC, o sumă de aproximativ 350 mii EUR poate fi necesară pentru măsuri de remediere a zonelor potențial afectate, și aproximativ 500 mii EUR ar fi necesari în RWC.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

4.7.3 Costuri care ating Pragul de Materialitate

Mai jos, vă prezentăm un tabel cu zonele posibil afectate și costurile aferente care pot atinge Pragul de Materialitate:

No	ZPP	CCMP (EUR)	SCMP (EUR)
1	Fosta stație de comprimare Corunca	300.000 - 500.000	500.000 - 800.000
2	Centrala Iernut, remediere, pânza freatică		250.000 - 500.000
3	Târgu Mureș, bazinele deschise	50.000	150.000
4	Investigații subterane în zonele posibil afectate de activități istorice, din amplasamentele Romgaz	350.000	500.000
TOTAL		700.000 - 900.000	1.400.000 - 1.950.000

4.8 ACTIVITĂȚI ISTORICE - AMPLASAMENTE ÎNCHISE ȘI DEMOLATE

În timpul EDDMSSMS, Romgaz nu a furnizat informații privind amplasamentele închise sau demolate.

Depozitul de deșuri de foraj Dumbrăvioara

În trecut, Romgaz a operat un depozit de deșuri pentru evacuarea deșeurilor de foraj lângă satul Dumbrăvioara, la cca. 10 km nord față de Târgu Mureș. Depozitul de deșuri a fost operat, se pare, pe o perioadă de două decenii și a fost închis în 2004 (depozitarea a încetat în 2003). Zona ocupată anterior de depozit este folosită acum ca pășune pentru oi. Fostul depozit de deșuri este situat la cca. 600 m est față de cursul principal de apă (Mureșul) și la cca. 700 m vest față de satul Dumbrăvioara.

Se pare că depozitul era situat într-o depresiune (probabil formată prin excavare) a unei pășuni relativ plate. Depozitul s-a utilizat pentru evacuarea nămolului de foraj. Totuși, reprezentanții Romgaz au afirmat că s-au evacuat și alte tipuri de deșuri (anvelope uzate, de ex.). Se pare că depozitul nu era impermeabilizat corespunzător în zona stratului inferior. Nu sunt disponibile informații privind cantitatea de deșuri depozitată în trecut. Conform observațiilor ERM în urma vizitei în teren, fostul depozit de deșuri ocupa o suprafață relativ circulară, cu un diametru de cca. 130 - 150 m.

Acest raport este destinat exclusiv utilizării de către Clientul ERM și orice utilizare se supune secțiunii privind limitările din prezentul Raport

Conform autorizației de mediu, lucrările de închidere a depozitului includeau:

- eliminarea și evacuarea peliculei de ulei de la suprafața apei acumulate;
- eliminarea apei acumulate și injectarea ei în câmpul de gaz natural prin stația de injecție Ernei;
- umplerea depozitului cu pământ din perimetrul amplasamentului și imediata sa vecinătate.
- acoperirea cu sol fertil și semănarea cu iarbă.

Conform autorizației de mediu, Romgaz efectuează monitorizare post-închidere timp de 30 de ani de la data închiderii amplasamentului. Programul de monitorizare include prelevare și analiză probe apă din pânza freatică și râul Mureș.

Apa freatică se monitorizează din 3 puțuri de extracție (folosite pentru alimentarea cu apă), dintre care două situate pe pășunea adiacentă amplasamentului și unul pe o proprietate din intravilanul satului Dumbrăvioara, la cca. 700 m est față de amplasament. Parametrii monitorizați sunt: total hidrocarburi petroliere, fier, mangan, cupru, plumb. Rezultatele disponibile pentru analiza lor de către ERM (probe prelevate în perioada 2005-2012) indică valori sub limita admisă pentru toți parametrii determinați. În 2012, pentru majoritatea parametrilor analizați, s-au determinat valori aflate sub limitele de detecție ale metodei utilizate.

Apa din râul Mureș este monitorizată în două locuri, în amonte și, respectiv, în aval față de amplasamentul fostului depozit de deșeuri. Parametrii monitorizați sunt: total hidrocarburi petroliere, fier și mangan. Monitorizarea efectuată începând din 2005 indică valori foarte mici (în general sub limita de detecție) la toți parametri analizați.

Nu s-au identificat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri, ale căror costuri să atingă Pragul de Materialitate.

CUPRINS

ANEXE

A: Rapoarte detaliate

ANNEX A

Rapoarte teren

CENTRALA ELECTRICĂ IERNUT

Centrala electrică Iernut este o termocentrală cu gaze naturale de 800 MW formată din 5 unități generatoare de abur și energie electrică, alimentate cu gaze naturale. Centrala funcționează din 1964 și după ce a fost încadrată ca amplasament care face obiectul Directivei privind Prevenirea și Controlul Integrat al Poluării (Directiva IPPC), i s-a acordat o perioadă de tranziție, până la sfârșitul lui 2013. Autoritățile au acordat derogări de la valorile limită specificate în Directiva privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari (Directiva LCP) pentru unitățile 2 și 3, sub condiția ca fiecare dintre acestea să funcționeze maximum 20.000 de ore până la finele lui 2015 și să fie apoi scoase din funcțiune. Termocentrala Iernut a fost preluată de Romgaz în ianuarie 2013. O echipă a ERM formată din Silviu Harabagiu și Ninel Lazar a vizitat termocentrala Iernut în data de 28 și 29 august 2013.

Tabelul de mai jos este un rezumat al informațiilor obținute de ERM în urma vizitei la termocentrala Iernut.

Centrala electrică Iernut

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Situația cea mai pesimistă (RWC) €	Comentarii
Emisii în atmosferă			
<p>Emisiile termocentralei în atmosferă includ dioxidul de sulf (SO₂), oxizii de azot (NO_x), pulberi în suspensie (PM), monoxid de carbon (CO) și fac obiectul cerințelor legale cu privire la emisii în atmosferă. Conform autorizației integrate de mediu pentru termocentrală, valorile limită ale NO_x au fost stabilite la 300 mg/m³ (începând din 01.01.2014), pentru unitățile 1 și 4, și la 200 mg/m³, pentru unitatea 5. Pentru unitățile 2 și 3, centrala beneficiază de derogări de la limita aplicabilă conform directivei LCP, cu condiția ca niciuna din respectivele unități să nu funcționeze mai mult de 20.000 ore în perioada 01.01.2008-31.12.2015. Conform cerințelor aplicabile Directivei privind emisiile industriale (Directiva IED, 2010/75/UE), centrala electrică Iernut trebuie să își reducă emisiile de NO_x, la toate unitățile, sub 100 mg/m³ până în 01.07.2020. În momentul de față, nivelul emisiilor de NO_x este, la unitățile 1 și 4, de cca. 600 mg/m³ și la unitatea 5, sub 190 mg/m³. Conform planului de acțiuni negociat cu autoritățile de mediu, centrala trebuie să instaleze arzătoare cu emisii de NO_x reduse la unitățile 1 și 4, până la sfârșitul ultimului trimestru din 2013. În momentul de față, Romgaz testează o soluție tehnică (reciclarea aerului evacuat) care va reduce emisiile de NO_x la unitățile 1 și 4 sub 300 mg/m³. Această soluție nu a fost încă testată la scară integrală, iar dacă nu funcționează, compania nu va reuși să respecte termenul stabilit. Dacă funcționează, termenul va fi respectat doar în cazul unităților 1 și 4 și, cu cea mai mare probabilitate, vor fi necesare încă 6 luni pentru ca soluția să fie complet funcțională.</p> <p>Totuși, vor fi necesare și alte acțiuni pentru ca toate unitățile să respecte nivelul NO_x de 100 mg/m³ până în 1 iulie 2020. Nu sunt necesare alte</p>	5-6 M	12 M	<p>Managerul pe aspecte de mediu al centralei Iernut consideră că suma de 12 milioane €, estimată în 2006, pentru unitățile 1 și 4, a fost supraevaluată. Suma reală este estimată în intervalul 5-6 milioane €.</p>

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Situatia cea mai pesimista (RWC) €	Comentarii
măsurile de îmbunătățire la niciuna din cele 5 unități, în privința restului emisiilor în atmosferă.			
<p>Centrala electrică Iernut se supune cerințelor privind tranzacționarea certificatelor de dioxid de carbon (CO₂) în conformitate cu Sistemul European de Tranzacționare a Emisiilor (EU-ETS). Contul EU-ETS aplicabil centralei electrice Iernut nu se află încă sub controlul conducerii centralei. În trecut, contul a fost gestionat de fostul proprietar ELCEN, împreună cu conturile EU-ETS aparținând celorlalte centrale electrice operate de ELCEN. Este foarte probabil ca alocațiile anuale de CO₂ rămase să fi fost colectate și tranzacționate de Grupul ELCEN. Pentru perioada de tranzacționare a emisiilor 2008 – 2012, 5.159.772 certificate CO₂ au fost alocate centralei electrice Iernut, care a utilizat, totuși, numai 2.766.903 certificate.</p> <p>Nu există un scenariu financiar elaborat de conducerea centralei Iernut pentru perioada de transfer de cote de emisii 2013-2020, astfel încât nu s-au constituit provizioane pentru potențialele achiziții de certificate CO₂. Conducerea companiei nu are încă acces la contul din Registrul Național EU-ETS.</p>	≤1.2 M	≤13.5 M	<p>Scenariul MLC elaborat de ERM pornește de la ipoteza că este necesară achiziționarea de către centrala Iernut a maximum 10 % din cote, la un preț corespunzător cotei CO₂ curente, de 4,5 €/cotă. Scenariul RWC elaborat de ERM pornește de la ipoteza că este necesară achiziționarea de către centrala Iernut a maximum 50% din cote, la un preț mediu de 10 €/cotă. Totuși, în condițiile în care centrala nu cunoaște numărul exact de cote alocate de autorități și nu dispune de detalii privind numărul de cote aplicate de ELCEN pentru a treia perioadă de transfer de cote de emisii, 2013-2020, ipotezele selectate de ERM nu se bazează pe informații detaliate aplicabile centralei și prezintă, mai degrabă, ipoteze pesimiste în privința transferului de cote de emisii.</p>
<p>Reprezentanții Romgaz nu urmăresc conformarea cu Legea 104/2011 privind calitatea aerului ambient. În 2012 s-a elaborat o modelare a emisiilor în atmosferă de către o firmă specializată, în numele Romgaz. Această modelare a indicat o zonă afectată de activitățile care sunt întreprinse în cadrul amplasamentului și care se întinde spre SV până la 1,8 km, în apropiere de satul Cuci. Conform rezultatelor modelării, nu există, în acest moment, un risc de depășire a valorilor-limită aplicabile. Totuși, în cazul în care în viitor se vor observa depășiri ale valorilor standard stabilite pentru fiecare parametru, autoritățile de mediu pot să solicite monitorizare suplimentară și să ceară, la nevoie, reducerea emisiilor.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	<p>În stadiul curent, nu există dovezi care să confirme necesitatea unor măsuri viitoare de reducere a nivelului emisiilor generate de centrală. Reducerea nivelului emisiilor de NO_x până la începutul lui 2014 și, în continuare, până în iulie 2020 este deja stabilită de către reprezentanții centralei de la Iernut.</p>

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Situatia cea mai pesimista (RWC) €	Comentarii
Evacuarea apelor uzate			
<p>Limitele stabilite în prezent pentru evacuarea apelor uzate, conform autorizației de gospodărire a apelor și autorizației integrate de mediu, sunt mai mari decât cele stipulate în actele de reglementare aplicabile (de ex. limita pentru materii totale în suspensie este stabilită la 60 mg/l în loc de 35 mg/l). În momentul de față, autoritățile nu au impus măsurii care să necesite investiții planificate pentru reducerea concentrațiilor în vederea respectării limitei legale.</p> <p>Nivelul concentrației anuale a materiilor totale în suspensie (MTS) din apele uzate menajere evacuate în anul 2012 și măsurate la punctul de colectare #2, era de 37,8 mg/l. Depășirea continuă a limitei standard de 35 mg/l sau chiar, uneori, a celei permise, de 60 mg/l a avut ca rezultat impunerea, din partea autorității competente, de modernizare a stației de epurare a apelor uzate. Această măsură a fost inclusă într-un plan de acțiune pentru obținerea autorizației de mediu, în 2007. În momentul de față, se derulează procesul de identificare a cauzelor care determină creșterea concentrației de MTS. Nu este clar, acum, dacă centrala Iernut va reuși să finalizeze modernizarea stației de epurare până la finele lui 2013. Centrala Iernut se află, actualmente, în faza de selectare a unui antreprenor adecvat pentru întreprinderea măsurilor de investiție necesare pentru modernizarea stației de epurare ape uzate.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Modernizarea stației de epurare ape uzate este obligatorie pe termen scurt-mediu. Totuși, ERM consideră că este puțin probabil ca investițiile care pot fi propuse în vederea reducerii materiilor totale în suspensie să necesite costuri care pot atinge Pragul de Materialitate.
<p>Conform Anexei II a Planului de management al bazinului râului Mureș (aprobat de Guvernul României), centrala Iernut este obligată să elaboreze un Studiu de soluționare privind migrația peștilor până în 2018 și să implementeze soluția tehnică recomandată până în 2021. Această măsură nu a fost inclusă în autorizație de gospodărire a apelor al amplasamentului Iernut și, până acum, nu a fost cuprinsă în bugetul companiei. Studiul ar putea implica investiții serioase și posibile limitări privind exploatarea barajului și asigurarea debitelor de apă necesare pentru migrația peștilor, ceea ce ar putea să afecteze disponibilitatea apei de răcire.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	Este posibil ca instalarea unui pasaj în trepte pentru pești și conceperea unei surse de apă adecvate pe parcursul anului să trebuiască să fie elaborate pe termen mediu.

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Situația cea mai pesimistă (RWC) €	Comentarii
<p>Monitorizarea cu regularitate a apei de răcire evacuate în receptorul final (apă de suprafață râul Mureș) se realizează la punctul de evacuare stabilit la 100 m în aval, conform cerințelor autorității competente. Monitorizarea apei de răcire evacuate a indicat că mediile lunare ale temperaturii depășeau valoarea admisă de 35 C în lunile de vară (impusă prin NTPA 001). Autoritățile competente nu au solicitat până acum tratarea suplimentară a apei de răcire înainte de evacuare, pe perioada de vară.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>Pe termen mediu, ERM consideră că este posibil ca centrala să necesite măsuri de îmbunătățire în vederea tratării apei de răcire pe timpul verii, înainte de evacuare, pentru a atinge temperatura maximă admisă, de 35 C.</p>
Managementul deșeurilor			
<p>Nu au fost puse la dispoziție dovezi ale eliminării corespunzătoare a nămolului de la stația de epurare. Singurele deșuri provenite de la stația de epurare care sunt eliminate printr-un operator autorizat sunt: filtrele uzate cu cărbune activ, schimbătoarele de ioni și deșeurile conexe. După modernizarea stației de epurare, nămolul va fi eliminat conform prevederilor legale.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>Nămolul de la stația de epurare necesită eliminare adecvată. Totuși, se consideră că metodele care vor fi identificate pentru eliminarea nămolului nu vor necesita costuri care să atingă Pragul de Materialitate.</p>
<p>În timpul vizitei pe teren, s-a observat o gestionare a deșeurilor necorespunzătoare (conduțe și alte deșuri metalice depozitate direct pe sol, sau zone care nu erau marcate corespunzător). În unul din aceste zone, s-au observat plăci de azbest depozitate în aer liber, fără măsuri de protecție.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>Nu se consideră că sunt necesare costuri materiale pentru colectarea corespunzătoare a deșeurilor.</p>
<p>Pe amplasament există două zone desemnate pentru depozitarea temporară a deșeurilor, una pentru deșuri provenite din construcții și demolări (în general conformă, deși panta platformei poate să direcționeze scurgerea apei pe terenul adiacent) și una pentru uleiuri uzate și materialele cu conținut de azbest. Nu s-a observat în această zonă o cuvă de retenție care să colecteze eventualele scurgeri accidentale. S-au observat materiale cu conținut de azbest (MCA) în componența celor două turnuri de răcire și la unele acoperișuri, materiale care trebuie eliminate în condiții de siguranță în cazul unor viitoare activități de construcție.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.</p>	<p>ERM consideră că nu sunt necesare măsuri în vederea colectării deșeurilor, care să necesite costuri care pot atinge Pragul de Materialitate.</p>

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Situția cea mai pesimistă (RWC) €	Comentarii
Cultura companiei în domeniul sănătății și securității în muncă			
Deși compania a implementat un sistem de management al siguranței muncii conform OHSAS 18000, reprezentanții ERM au observat, în cadrul vizitei, un comportament necorespunzător în privința sănătății și securității în muncă din partea angajaților, care părea să fie tolerat de management. Cu excepția, de exemplu, a unor salopetei, niciunul din angajați nu poartă vreun tip de echipament de individual de protecție. S-a observat nerespectarea regulilor de siguranță a muncii, deși există semnalizarea corespunzătoare. Riscul generat de lucrul cu foc deschis într-o centrală cu combustibil gazos pare să fie neglijat în foarte mare măsură, zonele cu risc de explozie sunt prost semnalizate și s-au observat persoane (inclusiv membri ai conducerii) fumând în perimetrul centralei, lângă țevile de gaz. În 2013 au avut loc trei accidente de muncă și s-a înregistrat o îmbolnăvire profesională (pierderea auzului).	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	ERM consideră că nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate pentru a îmbunătăți cultura în privința siguranței a angajaților de la Iernut. Totuși, există un risc crescut de accidente cauzate de comportamentul necorespunzător al angajaților, din punctul de vedere al siguranței, care ar putea avea drept consecință defecțiuni sau pierderi substanțiale.
Deși compania a fost informată în scris de către autoritățile competente că amplasamentul este obiectiv SEVESO categoria 1, reprezentanții ERM au observat că, capacitatea maximă de stocare a hidrazinei specificată în autorizația integrată de mediu depășește limita admisă pentru obiectiv Seveso risc major (categoria 2 din directiva SEVESO). În condițiile în care amplasamentul face obiectul cerințelor "obiectiv SEVESO risc major (categoria 2)", este necesară întocmirea și implementarea unui raport de securitate (Raport Seveso) și a unui Plan de Urgență Internă, precum și informarea operatorilor din zonă cu privire la riscurile de siguranță relevante. În momentul de față un sunt întocmite rapoartele menționate mai sus (Raportul Seveso și Planul de Urgență Internă) și nu s-a efectuat nicio informare a publicului și a operatorilor din zonă.	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de Materialitate.	ERM consideră că nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate pentru a elabora raportului de securitate SEVESO și implementarea unui sistem de securitate care să răspundă prevederile directivei SEVESO.
Contaminarea solului și riscurile istorice			
Centrala Iernut a utilizat, din 1980, un fost depozit de deșeuri de 0,5 ha, cu capacitatea de 320 m ³ . Depozitul de deșeuri a fost închis în 2012 și deșeurile au fost îndepărtate din fosta zonă a depozitului. Totuși, nu a fost întreprinsă o campanie de prelevare probe în vederea confirmării finalizării activităților de remediere și închidere a depozitului de deșeuri.	Nu sunt necesare costuri care să depășească Pragul de	250-500 mii	În scenariul RWC, ERM pornește de la premisa că măsurile de remediere, în cazul solului și pânzei freatice, ar putea fi necesare în zona centralei, inclusiv funcționarea a 2 puțuri de alimentare din pânza freatică pe o perioadă de 10-20 de ani.

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Situția cea mai pesimistă (RWC) €	Comentarii
<p>La momentul în care Romgaz a achiziționat centrala Iernut, responsabilitate pentru riscurile de mediu istorice și prezente trebuia să fie reglementată de comun acord între vânzător și cumpărător, prin intermediul prevederilor contractului de cesiune. Totuși, contractul lasă loc pentru interpretări, în special în privința nivelului necunoscut al contaminării solului, care ar putea să aibă drept consecință cheltuieli substanțiale în vederea remedierii, pentru Romgaz, în cazul în care se identifică, ulterior, orice fel de contaminare.</p> <p>Pe baza informațiilor furnizate, ERM presupune că Romgaz va răspunde de orice fel de contaminare subterană aferentă zonei termocentralei, inclusiv zona fostului depozit de deșeuri. Romgaz nu a prevăzut, acum, niciun fel de provizioane pentru costurile de remediere a potențialei contaminări subterane.</p>	Materialitate.		

SUCURSALA DE PRODUCȚIE MEDIAȘ

Sucursala de producție Mediaș include secțiile de producție Agnita, Comprimare, Delenii, Roman, Mediaș, Cristuru-Secuiesc, Daneș și Filitelnic.

Secția de producție Agnita include 17 grupuri de puțuri (143 sonde de producție, 6 sonde oprite temporar, 10 sonde abandonate în ultimii 5 ani), 6 stații de uscare, 2 stații de comprimare și 4 stații de injecție (6 sonde de injecție).

Secția comprimare include 8 stații de comprimare (6 cu compresoare pe gaz și 2 cu compresoare electrice), 5 compresoare de câmp (din care 4 pe gaz și 1 electric) și 5 compresoare la sondă.

Secția de producție Delenii include 38 grupuri de sonde (330 sonde de producție, 8 sonde oprite temporar, 9 sonde abandonate în ultimii 5 ani), 5 stații de uscare, 2 stații de comprimare și 3 sonde de injecție.

Secția de producție Roman include 63 grupuri de sonde (171 sonde de producție, 37 abandonate), 8 stații de uscare, 4 stații de injecție (4 sonde de injecție).

Secția de producție Cristuru-Secuiesc include 20 grupuri de sonde (144 sonde de producție, 2 sonde oprite temporar, 12 sonde abandonate), 1 stație de uscare, 1 stație de comprimare și 3 stații de injecție (7 sonde de injecție).

Secția de producție Mediaș include 28 grupuri de sonde (245 sonde de producție, 1 sondă oprită temporar, 60 sonde abandonate), 7 stații de uscare, 2 stații de comprimare și 3 stații de injecție (6 sonde de injecție).

Secția de producție Filitelnic include 27 grupuri de sonde (349 sonde de producție, 5 sonde oprite temporar, 6 puțuri abandonate în ultimii 2 ani), 3 stații de uscare (1 cu trietilen glicol/TEG, 2 cu silicagel, din care una scoasă din funcțiune), 2 stații de comprimare și 3 stații de injecție (4 sonde de injecție).

Secția de producție Delenii include 21 grupuri de sonde (155 sonde de producție, 4 sonde oprite temporar, 6 sonde abandonate în ultimii 5 ani), 5 stații de uscare (4 TEG, 1 cu săruri delicvescente), 2 stații de comprimare și 5 sonde de injecție cu instalație de cimentare.

Echipa ERM a vizitat, în perioada 28 august - 4 septembrie următoarele amplasamentele:

- Secția de producție Agnita:
 - o Stația de uscare (SU) cu silicagel Barghiș (inclusiv pompele de injecție; puțul de injecție nu a putut fi vizitat din cauza accesului dificil și distanței mari);
 - o Sonde în funcțiune și o sondă abandonată;
- Secția de producție Delenii:
 - o Stația de uscare (SU) cu TEG Delenii-Cuci;

- Sediul secției Delenii, inclusiv stația de epurare a apelor uzate (scoasă din funcțiune), secția de curățare și depozitare a tubingului, depozitul de produse chimice și depozitul general;
- Stația de uscare cu TEG Botorca;
- Sonde în funcțiune.
- Secția de producție Cristuru-Secuiesc:
 - Sediul secției cu fosta stație de spălare, fosta stație de alimentare cu carburant, atelierele și depozitele de piese de schimb.
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Cristuru;
 - Grup de sonde;
 - Sonde în funcțiune, 2 sonde abandonate și sondele de injecție.
- Secția de producție Mediaș:
 - Atelierul de sticksuri spumogene din Mediaș.
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Tăuni/Lunca;
 - Stația de uscare (SU) cu silicagel Tăuni;
 - Stația de uscare (SU) cu săruri delicvescente Sâncel;
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Cetatea de Baltă: la momentul vizitei, stația nu era în funcțiune; Romgaz intenționează să o mute într-o zonă cu productivitate mai ridicată;
 - Grup de sonde;
 - Sonde în funcțiune.
- Secția de producție Filitelnic:
 - 3 stații de injecție;
 - Stația de uscare (SU) cu TEG și silicagel Țigmandru (scoasă din funcțiune);
 - Stația de uscare (SU) cu silicagel Laslău Mare;
 - Grup de sonde;
 - Sonde în funcțiune, 1cu habă, 1 cu compresor pe gaz, 1 în reparații capitale și 3 sonde de injecție.
- Secția de producție Daneș:
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Daneș;
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Nadeș;
 - SEAU mecanico-biologică Daneș;
 - Grup de sonde;
 - sonde în funcțiune, 1 compresor de câmp, 1 sondă în timpul activității de forare și 1 sondă de injecție.
- Secția de producție Roman:
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Sasca;

- Stația de uscare (SU) cu silicagel Tazlău;
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Valea Seacă;
 - Stația de uscare (SU) cu silicagel Frasin;
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Hârlești;
 - Stația de uscare (SU) cu silicagel Homocea;
 - Stația de uscare (SU) cu TEG Glăvănești;
 - Grup de sonde;
 - Sonde în funcțiune, 1 sondă abandonată, 1 sondă de injecție.
- Secția de compresoare:
- Stația de comprimare (SC) Delenii - cu compresoare pe gaz;
 - Stația de comprimare (SC) Botorca - cu compresoare pe gaz;
 - Stația de comprimare (SC) Cristur - cu compresoare pe gaz;
 - Stația de comprimare (SC) Tăuni/Lunca - cu compresoare electrice;
 - Stația de comprimare (SC) Filitelnic- cu compresoare pe gaz;
 - Stația de comprimare (SC) Țigmandru - cu compresoare pe gaz;
 - Stația de comprimare (SC) Daneș - cu compresoare electrice;

Tabelul de mai jos este un rezumat al aspectelor identificate de ERM în urma vizitei la sucursala de producție Mediaș.

1. Sucursala de producție Mediaș

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Activități de forare			
<p>Toate activitățile de foraj sonde sunt efectuate de subcontractori specializați. Fiecare contract are anexat un protocol EHS (mediu, sănătate și siguranță) care stabilește riscurile legate de această activitate. Romgaz efectuează inspecții de teren lunare pentru a se asigura de respectarea de către subcontractor a protocolului și a cerințelor legale. Responsabilitatea Romgaz începe din momentul preluării amplasamentului, la finalizarea sondei.</p> <p>În jurul sondei se închiriază de la proprietari o zonă de 5,000 m², pentru efectuarea activităților de forare. Odată ce sonda este instalată și pusă în funcțiune, Romgaz achiziționează/concesionează o suprafață de cca. 4x4 m, iar restul suprafeței se returnează proprietarului în starea inițială sau, după caz, împreună cu compensații pentru daune.</p> <p>De regulă, neconformitățile EHS observate în timpul activităților de forare implică depozitarea deșeurilor de foraj în depozite neadecvate (deșeurii periculoase la depozite de deșeurii nepericuloase), lipsa echipamentului de protecție, lucrul la înălțime fără ham de siguranță, utilizarea de echipament improvizat/inadecvat, săparea de șanțuri sau gropi fără stabilizarea pereților, probleme care, de altfel, cad în sarcina subcontractorului. Deșeurile generate în timpul activităților de forare cuprind fluidul de foraj, detritusul și apa de zăcământ.</p>			
Activități operaționale			
<p>Produsele de extracție și produsele secundare se separă la suprafața sondei și includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gazele: transportate prin conducte la stațiile de uscare și comprimare; 			

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>- apa de zăcământ: stocată temporar în rezervoare și injectată ulterior în sondele de injecție;</p> <p>- condensatul (hidrocarburi cu catenă scurtă, C5-C25): stocat temporar în rezervoare și vândut către rafinării. Autocisternele de transport al condensatului aparțin cumpărătorilor, iar punctele de alimentare sunt deținute și operate de Romgaz.</p>			
Emisii în atmosferă			
<p>În timpul vizitei pe teren, reprezentanții ERM au observat următoarele surse de emisii, asociate cu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sisteme de încălzire cu gaz sau sisteme de oxidare a gazului din stațiile de uscare; - compresoare cu gaz în stațiile de comprimare; - compresoare electrice de câmp și compresoare cu gaz la sonde; - calorifer pentru clădirea operatorului; - motoare cu combustie utilizate la forarea sondelor; - facle utilizate la reparațiile capitale ale sondelor. <p>Unele dintre sursele de emisii trebuie monitorizate, iar Romgaz nu își respectă întrutotul obligațiile în acest sens. Nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită monitorizate de Romgaz.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	
<p>În timpul vizitelor pe teren, în special la SC și SU, s-a resimțit miros specific de gaz. S-a observat utilizarea unei facle în timpul reparațiilor capitale la o sondă de producție a secției Daneș. Pe baza informațiilor disponibile, nu se monitorizează emisiile de COV, iar autoritățile de mediu nu impun monitorizarea acestora. Nu s-au înregistrat reclamații privind mirosul, deoarece amplasamentele operaționale sunt localizate, de obicei, în zone izolate.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	
<p>Romgaz plătește taxele obligatorii pentru emisiile fugitive de CH₄ generate de ventilări și gazele arse (CO) pentru încălzire și comprimare, calculate pe baza metodologiei CORINAIR.</p>			
<p>Sucursala de producție Mediaș operează stațiile de uscare de mai jos: 23 de stații cu faclă și sisteme de răcire cu TEG, 1 stație cu TEG, fără faclă (Botorca), 3 stații cu săruri delicvescente (Li-Ca) și 9 stații cu silicagel. Toate stațiile de uscare au autorizații de mediu, iar documentele respective nu includ măsuri specifice de</p>			

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
modernizare.			
Alimentarea cu apă și apele uzate			
<p>Apa este furnizată din surse de suprafață și subterane, pentru scopuri sanitare și industriale (dezghețarea sondelor și răcirea compresoarelor).</p> <p>Apele uzate de la stațiile de uscare sunt tratate în micro-stații, la SEAU biologică Daneș (care tratează, de asemenea, apele uzate din canalizarea municipală). Vechea SEAU Daneș este scoasă din funcțiune, iar pe amplasament funcționează o nouă SEAU, pusă în funcțiune în 2011. Nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită după punerea în funcțiune a noii SEAU. Stațiile de comprimare sunt echipate cu separatoare de produselor petroliere. Monitorizarea lunară a calității apelor uzate este efectuată de Romgaz în laboratorul propriu.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	
Apele uzate sanitare și pluviale sunt evacuate în sistemul municipal de canalizare (secția de producție Cristuru-Secuiesc). Nu s-au raportat deficiențe.			
Nu se efectuează, conform cerințelor autorizației, monitorizări regulate ale apelor uzate, în special în cazul fluxurilor principale de ape uzate care sunt deversate direct în receptori naturali (de exemplu, SC Botorca nu monitorizează parametrul total produse petroliere, SC Lunca nu monitorizează apa pluvială epurată). Implementarea monitorizării regulate a tuturor fluxurilor de ape uzate relevante, conform autorizațiilor și cerințelor legale, nu presupune costuri peste pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	
Rapoartele de analiză pentru apele uzate sanitare au evidențiat unele depășiri, în principal în privința conținutului de amoniu. În general, amplasamentele operaționale sunt echipate cu instalații locale de tratare a apelor uzate (Biocleaner) și, în unele cazuri, apa sanitară uzată este deversată pe terenurile învecinate sau în cursuri de apă mici (de ex. SU Barghiș). Romgaz ar putea fi amendată pentru deversarea de ape uzate care nu respectă standardele de calitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	
Managementul deșeurilor			
Deșeuri metalice sunt stocate necorespunzător, direct pe sol, pe mai multe amplasamente.			

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Nămolul de la SEAU este stocat temporar pe amplasament, pe platforme de uscare din beton. După uscare, nămolul este utilizat de angajații Romgaz pe terenurile proprii, ca îngrășământ. Până la această dată calitatea nămolului nu a fost analizată.			
Depozitarea produselor chimice			
Butoaiele de trieten glicol (TEG), uleiuri și alte substanțe chimice (inhibitor de coroziune, substanțe de curățat corozive, vopsele etc.) erau depozitate pe o platformă de beton, fără acoperiș de protecție, la mai multe amplasamente. O parte din butoaie prezentau semne de uzură (rugină).			
Solul și apa subterană			
Nu există un istoric al siturilor contaminate. Totuși, practicile anterioare de foraj implicau depozitarea deșeurilor de forare și a altor tipuri de deșeuri în gropi excavate în apropierea sondelor. Aceste gropi erau compactate și acoperite cu pământul excavat. Nu există informații privind localizarea acestor gropi.			Există un risc asociat practicilor menționate. Totuși, ERM nu poate estima costuri de remediere în etapa curentă, din cauza lipsei informațiilor detaliate și a unei evidențe privind aceste gropi.
Semne ale potențialului impact al uleiurilor minerale au fost observate în zona vechii hale de comprimare de la SC Delenii și pe cea mai mare parte a amplasamentului SC Botorca (hala de comprimare, zona de depozitare a uleiurilor minerale noi și uzate, puțurile de drenaj etc.)			S-au observat pete de uleiuri minerale pe platforme de beton crăpate și cu semne de deteriorare. Nu există informații privind calitatea solului de sub platforme. Nu se poate efectua o estimare a costurilor în absența unei investigații corespunzătoare în teren.
Fosta stație de alimentare cu carburanți mai există încă în zona rampei de tubing de la Delenii. Totuși, stația de alimentare cu carburanți nu se mai utilizează, iar rezervorul subteran de motorină a fost golit și curățat. Nu există informații privind integritatea rezervorului, scurgerile în sol sau calitatea solului de lângă/sub rezervorul subteran).	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu au fost furnizate informații privind istoricul integrității rezervorului subteran și incidentelor cu privire la scurgeri, neetanșeități sau supra-umpleri, legate de funcționarea stației de alimentare cu carburant și a rezervorului subteran. ERM consideră că potențiale costuri de remediere legate de funcționarea fostei stații de alimentare cu carburant nu depășesc pragul de materialitate.
Tubingul pentru sonde de la Delenii este depozitat pe suporturi metalice amplasați pe fundații de beton sau pe sol. S-au observat urme de deșeuri rezultate din operațiunile de curățare a țevilor, sub suportii metalici și în zona de curățare.			
Nu s-au observat semne ale afectării solului în zona sondelor de producție de la secțiile Agnita și Delenii. De asemenea, sonda abandonată părea curată.			
Urme de produse petroliere au fost observate în zona rezervoarelor de depozitare			

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
a uleiurilor din secțiunea veche a SC Cristuru-Secuiesc.			
La sediul secției Cristuru-Secuiesc a funcționat o stație de alimentare cu carburant, care este scoasă din funcțiune, iar rezervorul subteran de motorină a fost golit și curățat. Nu există informații privind integritatea rezervorului, scurgerile în sol sau calitatea solului de lângă/sub rezervorul subteran).	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu au fost furnizate informații privind istoricul integrității rezervorului subteran și incidentelor cu privire la scurgeri, neetanșeități sau supra-umpleri, legate de funcționarea stației de alimentare cu carburant și a rezervorului subteran. ERM consideră că potențiale costuri de remediere legate de funcționarea fostei stații de alimentare cu carburant nu depășesc pragul de materialitate.
Nu s-au observat semne ale afectării solului în zona sondelor de producție de la secția Cristuru-Secuiesc. De asemenea, sondele abandonate păreau curate.			
Din cauza unei viituri recente, rezervorul de apă sărată rezultată în urma separării a fost înclinat și au existat scurgeri pe o suprafață de cca. 80--100 m ² , în perimetrul stației de uscare Sâncel și în afara acesteia (Secția de producție Mediaș).	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	
S-au observat scurgeri de apă de zăcământ la stația de injecție de lângă grupul de sonde 116 Filitelnic, iar izolația rezeverorului de beton pentru apa de zăcământ prezenta semne de deteriorare. S-au observat scurgeri la sonda 339 Filitelnic, în reparație capitală, și în perimetrul stațiilor de comprimare Filitelnic și Țigmandru.			Nu sunt disponibile informații privind calitatea solului și dimensiunea potențialei contaminări. Nu se poate efectua o estimare a costurilor în absența unei investigații corespunzătoare pe teren.
S-au observat semne de scurgeri de apă de zăcământ la sonda de injecție de lângă grupul de sonde 12 Prod. S-a observat fluid de foraj și apă de zăcământ pe suprafața solului, la amplasamentul de foraj al sondei 304 Nadeș. S-au observat scurgeri de uleiuri pe o suprafață betonată, la stația de comprimare Daneș.			Nu sunt disponibile informații privind calitatea solului și dimensiunea potențialei contaminări. Nu se poate efectua o estimare a costurilor în lipsa unei investigații corespunzătoare în teren.
Nu există o monitorizare sistematică a conductelor de apă de zăcământ mai vechi de 30 de ani, din punct de vedere al coroziunii care ar putea conduce la scurgeri accidentale. În timpul vizitei, reprezentanții ERM au observat o conductă spartă (sonda de injecție 242 Roman), cu o suprafață afectată de cca. 100 m ² , pe care vegetația era arsă, iar terenul agricol afectat. Acest impact subteran are drept consecință compensații care trebuie plătite proprietarilor terenului.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	
O potențială contaminare a solului a fost observată în imediata vecinătate a sondei de injecție, din cauza planificării inadecvate a proceselor de injecție (secția Roman).	Nu sunt necesare	Nu sunt necesare	

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Reprezentanții ERM au constatat că majoritatea rezervoarelor de apă de zăcământ erau umplute la peste 70% din limita de stocare, la sonda de injecție 242 Roman.	costuri care să depășească pragul de materialitate.	costuri care să depășească pragul de materialitate.	
Obligații istorice			
Secția Roman: Există un batal care a fost folosit pentru depozitarea reziduurilor de foraj (DS Frasin) și care a fost operat până în anii 70. Acest batal a fost dezafectat în anii 80 și transformat într-un depozit de apă dulce (cu destinație de rezervă PSI). De asemenea, în DS Harlești a existat un depozit de condensat de sondă care a constat în două tancuri metalice cu capacitate de 30 m ³ fiecare, amplasate suprațeran într-un dig de retenție betonat. În timpul modernizării stației în anul 2005, tancurile metalice au fost dezafectate iar digul de retenție a fost redat la starea inițială, conform cerințelor impuse de autoritățile de mediu. Conform declarațiilor reprezentanților Romgaz, nu au fost întreprinse activități de remediere a zonelor și nu au fost identificate posibile impacturi care pot cauza răspunderi ulterioare. În aceste zone nu a fost realizată o monitorizare a calitatii solului și a apei subterane. Batalul din DS Frasin se întinde pe o suprafață de aproximativ 3.500 m ² , iar fostul depozit din DS Harlești pe o suprafață de aproximativ 300 m ² .			Nu sunt disponibile informații privind calitatea solului și dimensiunea potențialei contaminări. Nu se poate efectua o estimare a costurilor de remediere fără investigații în teren adecvate.
Materiale cu conținut de azbest			
S-au observat cantități reduse de plăci ondulate care conțin azbest pe un număr limitat de amplasamente ale sucursalei de producție Mediaș. O parte din acestea erau demontate și depozitate necorespunzător, iar altele erau utilizate pentru acoperișuri.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate.	ERM consideră costurile de eliminare corespunzătoare a materialelor cu conținut de azbest ca fiind sub pragul de materialitate.
Zgomot			
Toate compresoarele (în special cele noi de la SC Delenii) generează un nivel ridicat de zgomot. Valoarea maximă admisă a nivelului de zgomot la limita amplasamentului este 65 dBA. Cu toate acestea, nu sunt disponibile rezultate ale măsurării zgomotului, iar autorizațiile nu impun o astfel de monitorizare. Nu se consideră necesare măsuri de reducere a zgomotului, în condițiile în care stațiile de	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de	

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
comprimare sunt amplasate în zone izolate izolate.	materialitate.	materialitate.	
Riscuri naturale			
Din cauza deplasării plăcilor tectonice, o serie de sonde din Noul Săsesc (secția Agnita) au fost secționare și, prin urmare, abandonate acum 10 ani. O sondă din secția Daneș a fost abandonată acum aproximativ 5 ani, din cauza alunecărilor de teren.			În condițiile în care există pericolul natural de alunecări de teren în unele zone în care funcționează sonde ale Romgaz, costurile unitare pentru reforarea unei sonde pot atinge 2-3 mil. €.
S-au raportat alunecări de teren în perimetrul secției Delenii, cu câțiva ani în urmă. Aparent, daunele au constat în pierderea unei sonde de producție, din cauza fisurilor în coloana de extracție subterană.			
S-au raportat alunecări de teren în perimetrul secției Cristuru-Secuiesc, cu câțiva ani în urmă. Aparent, daunele au constat în pierderea a 5-6 puțuri de producție, din cauza fisurilor în coloana de extracție subterană.			
În ultimii 5 ani au fost abandonate 2 puțuri, din cauza alunecărilor de teren, în zonele Nadeș și Prod.			
În secția Roman există cel puțin 49 de conducte care traversează râul Siret, care prezintă risc de deteriorare în caz de inundații. Romgaz intenționează să evalueze aceste traversări, pentru a determina măsurile necesare de prevenire a poluării. Nu s-au înregistrat scurgeri sau incidente de mediu din cauza conductelor de transport. Vechile practici operaționale desfășurate de-a lungul perioadei de exploatare, pot genera obligații de mediu, în cazul poluării accidentale a Siretului.	Se situează sub pragul de materialitate	Depășește pragul de materialitate	Costurile asociate riscului afectării conductelor în caz de inundație nu pot fi estimate decât pe baza rezultatelor unui studiu detaliat al traversărilor.

Aspecte privind sănătatea și securitatea muncii	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Echipamentul individual de protecție			
În timpul vizitelor pe teren s-a observat că nu se utiliza la toate amplasamentele echipamentul de protecție complet.			
Evaluarea riscului			
Documentația de evaluare a riscului este pregătită pentru toate secțiile de producție. ERM a consultat o parte din aceasta și nu s-au identificat probleme.			
SEVESO și ATEX			
Secția Roman: Există două amplasamente cu rezervoare de stocare a condensatului (SU Frasin 8x60 m ³ și SU Glavanesti 1x50+1x20 m ³), care nu sunt clasificate de autorități ca făcând obiectul cerințelor directivei SEVESO din cauză că nu există (încă) activitate de stocare a condensatului în zonă, deși rezervoarele ar trebui clasificate în funcție de capacitatea maximă de stocare (directiva SEVESO III). Această situație ar putea avea drept consecință cheltuieli substanțiale pentru asigurarea conformității, când/dacă autoritatea competentă își schimbă decizia.			
Secția Roman: Există amplasamente unde semnele de avertizare ATEX nu erau plasate corespunzător, la loc vizibil. În plus, nu există semnalizare vizuală a accesului restricționat în aceste zone. O parte din zonele ATEX închise (camera pompelor de condensat, de exemplu) nu beneficiau de ventilație corespunzătoare (nu se utiliza sistemul de ventilație), și anume la SU Glăvănești și SU Hârlești, consecința fiind riscul ridicat de explozie.			
Probleme sociale și de siguranță a amplasamentului			
Secția Roman: Un amplasament din cadrul grupului de sonde 214 Buhuși, constituie motivul unui vechi conflict între personalul operativ și o comunitate romă locală. Între cele două părți au fost incidente însoțite de violență și, deseori, personalul a fost rănit. De asemenea, există cazuri de furt calificat.			

SUCURSALA SIRCOSS

Sucursala SIRCOSS este organizată în trei secții situate în Mediaș, Târgu Mureș și Ploiești. Auditorii ERM au vizitat Atelierul Craiova, care aparține Secției Ploiești și Sediul SIRCOSS din Mediaș.

Tabelul următor prezintă constatările companiei ERM în urma vizitelor la secțiile din cadrul Sucursalei SIRCOSS.

1. Sediul Sucursalei SIRCOSS (Mediaș)

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	Recomandări / Observații
Activități de funcționare			
<p>SIRCOSS prestează servicii în special în ceea ce privește intervențiile speciale la sondele care nu funcționează în parametrii normali.</p> <p>Activitățile efectuate de SIRCOSS includ intervenții la sonde, reparații capitale, probe de producție și operații speciale. Forarea sondelor nu constituie obiectul de activitate al SIRCOSS; acest tip de servicii sunt, de regulă, prestate de contractori specializați (de exemplu, Foraj Sonde Craiova S.A.). Construirea drumurilor de acces și nivelarea suprafețelor din jurul sondelor sunt efectuate de cealaltă societate de mentenanță din cadrul Romgaz, STTM.</p> <p>În timpul intervențiilor, se iau următoarele măsuri preventive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea habelor metalice (containere deschise) pentru stocarea nămolului; - utilizarea cuvelor de retenție pentru colectarea eventualelor scurgeri de uleiuri de la echipamentele și instalații folosite pentru intervențiile la sonde; - amplasarea unor membrane de protecție pe suprafața solului din jurul sondei la care se lucrează. 			
<p>Deșeurile generate în timpul intervențiilor la sonde cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nămol de foraj: nămol periculos și nepericulos care este eliminat prin intermediul contractorilor autorizați, în afara amplasamentelor de intervenție la sonde; 			

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	Recomandări / Observații
<p>- apă de zăcământ: filtrată prin instalații mobile și transportată cu camioanele STTM la sondele de injecție.</p>			
<p>Toate atelierelor SIRCOSS sunt dotate cu separatoare de ulei (care colectează apele pluviale și apele uzate tehnologice). Excepție face atelierul de la Craiova, unde este planificată instalarea unui separator de ulei ca măsură de siguranță. La atelierul de la Mediaș există o microstație pentru epurarea apelor uzate menajere și un separator de ulei.</p>			<p>În ceea ce privește instalarea unui separator de ulei la atelierul de la Craiova, vă rugăm să consultați Secțiunea 2. Secția SIRCOSS – Atelierul Craiova</p>
<p>La atelierelor din Craiova, Ploiești și Târgu Mureș, SIRCOSS a exploatat, în trecut, stații de alimentare cu combustibil. Rezervoarele supraterane de stocare a motorinei, aferente acestor stații, se află încă pe amplasamentele atelierelor. Acestea sunt prevăzute cu cuve de retenție, însă au fost golite între timp.</p> <p>Stația de alimentare cu combustibil din Mediaș a fost închisă în perioada 2011-2012, însă nu s-au putut pune la dispoziție documente doveditoare în acest sens. Stația era prevăzută cu rezervoare subterane de stocare.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	<p>Pe parcursul evaluării, nu s-au observat dovezi ale unor contaminări ale mediului subteran în zonele fostelor stații de alimentare cu combustibil și a rezervoarelor supraterane sau subterane de depozitare a motorinei. Conform declarațiilor reprezentanților societății, toate stațiile de alimentare au fost dezafectate în trecut iar rezervoarele relevante de stocare au fost golite și curățate.</p>
Sănătate și securitate în muncă			
<p>În ultimii 10 ani, s-au înregistrat opt accidente de muncă; în 2003, a avut loc un eveniment soldat cu invaliditate permanentă, în timp ce alte accidente au fost însoțite de vătămări ușoare în timpul intervențiilor la sonde.</p> <p>S-a elaborat evaluarea riscului pentru activitățile desfășurate în cadrul atelierelor SIRCOSS și pe amplasamentele unde se execută operații de intervenție la sonde și s-au identificat zonele de risc ridicat. Există un plan de acțiuni în conformitate cu evaluarea riscurilor.</p>			

2. Secția SIRCOSS – Atelierul Craiova

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Ape uzate			
<p>Apele pluviale colectate de pe platforma Atelierului Craiova sunt colectate într-o rigolă deschisă și deversate direct în rețeaua de canalizare orășenească, fără a fi trecute în prealabil printr-un separator de ulei. Cu toate acestea, nu se stochează uleiuri /lubrifianți sau alte substanțe periculoase în cadrul atelierului însă s-au observat mașini parcate pe platforma betonată.</p> <p>Instalarea unui separator de ulei a fost inclusă ca cerință și în procesul verbal întocmit în urma inspecției Gărzii de Mediu din luna februarie 2013.</p> <p>Costurile estimative aferente instalării unui separator de ulei nu vor depăși 10.000 EUR. Autoritățile nu au impus un termen până la care să se instaleze separatorul. Reprezentanții amplasamentului au afirmat că instalarea acestui separator este planificată dar nu au precizat data până la care se va realiza această măsură.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	<p>ERM nu consideră că instalarea planificată a unui separator de ulei la sediul Atelierului Craiova reprezintă o investiție care să atingă Pragul de Materialitate.</p>

SUCURSALA DE TRANSPORT TEHNOLOGIC ȘI MENTENANȚĂ – SUCURSALA STTM

Sucursala de Transport Tehnologic și Mentenanță – STTM Mureș are sediul în Târgu Mureș (2 amplasamente), Mediaș, Roman (2 amplasamente) și Ploiești. Toate amplasamentele cuprind zone pentru mentenanța vehiculelor și a echipamentelor dar și ateliere mecanice și zone de spălare.

Principalele activități desfășurate de STTM sunt: transportul de persoane, echipamente și materiale (inclusive substanțe periculoase) pe cale rutieră, mentenanță și reparații ale motoarelor vehiculelor și spălarea vehiculelor. STTM prestează servicii numai în beneficiul societății ROMGAZ.

Departamentul de protecția mediului din cadrul STTM este subordonat departamentului de protecția mediului din cadrul ROMGAZ, având sediul la Mediaș. Responsabilul de mediu din cadrul Sucursalei STTM (pentru toate amplasamentele) se află la Târgu Mureș. Responsabilitățile zilnice de gestionare a aspectelor privind mediul, sănătatea și securitatea în muncă sunt alocate unor persoane desemnate la nivelul fiecărui amplasament al STTM.

Tabelul următor prezintă constatările companiei ERM în urma vizitei la secțiile din cadrul Sucursalei STTM.

1. Sucursala STTM

Constatare	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Emisii în atmosferă			
Emisiile în atmosferă provenite de pe amplasamentele STTM sunt asociate surselor de ardere mici, folosite pentru încălzire. Sursele de emisii în atmosferă sunt supuse monitorizării periodice și, la amplasamentele vizitate de echipa ERM (amplasamentele din Târgu Mureș), nu s-au observat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge pragul de materialitate.			Pe parcursul evaluării nu s-au identificat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge Pragul de Materialitate.
Apa și apa uzată			
La toate sediile se generează ape uzate menajere, ape pluviale pe platforme și ape uzate rezultate de la spălarea vehiculelor. Apele uzate menajere sunt deversate în rețelele de canalizare orășenească. Apele uzate de la spălarea vehiculelor sunt trecute printr-un separator de ulei și apoi deversate în rețeaua de canalizare orășenească. Apele pluviale sunt deversate fie în canalizarea orășenească, fie în cursuri naturale de apă. La toate amplasamentele STTM se efectuează monitorizări periodice ale calității apelor deversate, în conformitate cu prevederile autorizațiilor de mediu și ale autorizațiilor de gospodărire a apelor. Conform declarațiilor reprezentanților societății, în cadrul campaniilor de monitorizare a calității apelor uzate, efectuate în trecut, nu s-au observat depășiri ale valorilor limită pentru poluanții relevanți. Pe parcursul evaluării, nu s-au observat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge pragul de materialitate, în ceea ce privește alimentarea cu apă și gestionarea apelor uzate pe amplasamentele STTM.			Pe parcursul evaluării nu s-au identificat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge Pragul de Materialitate.

Constatare	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Zgomot			
<p>La sediile STTM, sursele de zgomot sunt asociate funcționării diverselor echipamente în vederea efectuării operațiilor de mentenanță și a activităților auxiliare în cadrul atelierelor. Cu toate acestea, pe amplasamente nu se înregistrează niveluri ridicate de zgomot continuu. Nu s-au transmis către amplasamentele STTM plângeri cu privire la zgomot. Pe parcursul evaluării, nu s-au identificat neconformități privind zgomotul, care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge pragul de materialitate.</p>			<p>Pe parcursul evaluării nu s-au identificat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge Pragul de Materialitate.</p>
Sol și ape subterane			
<p>La sediile STTM, se folosesc cantități mici de uleiuri, lubrifianți și solvenți clorurați (utilizați pentru curățarea pieselor).</p> <p>S-au observat urme semnificative de produse petroliere pe podelele din beton ale atelierului de mentenanță din Târgu Mureș. Nu s-au observat deteriorări ale podelelor din beton iar pentru colectarea scurgerilor se folosesc materiale absorbante (depozitate în locuri ușor accesibile din cadrul atelierului).</p> <p>Nu s-au raportat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge pragul de materialitate și, în timpul vizitei pe amplasament, nu s-au observat dovezi ale unui impact semnificativ asupra mediului subteran, ca urmare a folosirii uleiurilor și a substanțelor periculoase.</p>			<p>Pe parcursul evaluării nu s-au identificat neconformități care să necesite implementarea unor măsuri ale căror costuri ar putea atinge Pragul de Materialitate.</p>

SUCURSALA DE PRODUCȚIE GAZE TÂRGU MUREȘ

Sucursala de Producție Gaze Târgu Mureș este formată din Secția de Producție Gaze Grebeniș, Secția de Producție Gaze Sărmășel, Secția de Producție Gaze Sângeorgiu, Secția Comprimare Gaze din cadrul Sucursalei Mureș a Romgaz, Secția de Producție Gaze Oltenia și Secția de Producție Gaze Muntenia.

Secția de Producție Gaze Grebeniș este formată din 12 structuri, cu 342 de sonde active (în 43 de grupuri), 4 stații de injecție (constând în rezervoare pentru colectarea și depozitarea apei sărate și echipamentele asociate pentru pomparea acestei ape din rezervoare în sonda de injecție) și 7 stații de uscare (5 folosind trietilen glicol și 2 cu săruri delicvescente). În plus, de Sucursala de Producție Gaze Târgu Mureș aparține și depozitul de deșeuri Ogra, care a fost construit pe locul unei foste cariere de argilă, pe un teren concesionat pe 25 de ani. Depozitul Ogra are o suprafață totală de 2 ha și este exploatat pentru procesarea și eliminarea deșeurilor de foraj rezultate în urma operațiunilor executate de Romgaz (detritus și fluide de foraj uzate). Capacitatea depozitului de deșeuri este de 90.000 m³.

Secția de Producție Gaze Sărmășel este formată din 10 structuri, cu 349 de sonde active (în 48 de grupuri), 3 stații de injecție, 2 stații de uscare și 5 compresoare.

Secția de Producție Gaze Sângeorgiu de Pădure este formată din 10 structuri, cu 267 de sonde active (în 35 de grupuri), o sondă în reparații capitale, 2 stații de uscare și 3 sonde de injecție.

Secția de Producție Gaze Sângeorgiu de Mureș este formată din 11 structuri, cu 378 de sonde active (în 31 de grupuri), 10 sonde de injecție și 3 stații de uscare. Echipa ERM a vizitat următoarele locații: secția de producție Sângeorgiu de Pădure, secția de producție Sângeorgiu de Mureș cu sonda 18 Eremieni aflată în reparații capitale, zona localității Curteni și grupurile de sonde aferente.

Secția Comprimare Gaze din cadrul Sucursalei Mureș a Romgaz este formată din 7 stații de comprimare, 10 compresoare de câmp și are în exploatare și 2 instalații mobile de comprimare. De asemenea, una dintre stațiile de comprimare (Corunca) și-a încetat activitatea în 2011 iar obiectivul a fost parțial dezafectat. Patru dintre cele șapte stații de comprimare, inclusiv stațiile de la Band, Balda (vizitată de echipa ERM), Sânmartin și Grebeniș au fost modernizate în anii trecuți. Alte trei stații de comprimare de la Mureș, Țaga (vizitată de echipa ERM) și Fântânele funcționează cu echipamente și infrastructură din anii '70-'80. Echipamentele de la fosta stație de comprimare Corunca (vizitată de echipa ERM) au fost îndepărtate, fosta cameră a compresoarelor și turnul de răcire urmând a fi demolate iar amplasamentul transformat în depozit de stocare a țevilor de tubing în viitorul apropiat.

Secția de Producție Gaze Oltenia este formată din 33 grupuri de sonde, 10 stații de uscare, 4 compresoare și 2 stații de injecție, grupate în 13 structuri: Bibești, Strâmba, Hurezani, Piscu Stejari, Tămășești, Alunu (situat în județul Gorj), Săpunari (situată în județul Argeș), Grădiște, Zătreni, Tetoiu, Romanești, Mecea (situat în județul Vâlcea) și Doba, situată în județul Olt. O stație de uscare și 3 stații de comprimare aparțin companiei Amromco Energy.

Secția de Producție Gaze Muntenia este formată din 26 de grupuri de sonde, 9 stații de uscare, 4 compresoare și 2 stații de injecție, grupate în 14 structuri: Caragele, Florica, Boldu, Roșioru, Padina, Jugureanu, Gîrbovi, Greci, Brătești, Fința, Bilciurești, Vlădeni, Fierbinți și Urziceni. Unele dintre aceste structuri (sonde de producție, stații de uscare, stații de injecție și de comprimare) aparțin sau sunt exploatare de compania Amromco Energy.

Tabelul următor prezintă constatările companiei ERM în urma vizitelor la secțiile de producție din cadrul Sucursalei Târgu Mureș.

1. Depozitul de deșeuri Ogra

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Depozit de deșeuri			
<p>Depozitul de deșeuri Ogra are o suprafață totală de 2 ha și a fost construit pe locul unei foste cariere de argilă, pe un teren concesionat pe 25 de ani. Acest obiectiv este exploatat pentru procesarea și eliminarea deșeurilor de foraj rezultate în urma operațiunilor executate de Romgaz (detritus și fluide de foraj uzate). Capacitatea depozitului de deșeuri este de 90.000 m³. Pe amplasament există o instalație de condiționare a deșeurilor și depozitul având două celule.</p> <p>Instalația de condiționare a deșeurilor este formată din trei rezervoare din beton: unul pentru stocarea temporară a detritusului, unul pentru stocarea temporară a fluidului de foraj și al treilea pentru procesarea/tratarea celor dinainte cu ciment. Deșeurile astfel condiționate sunt apoi depozitate în celula principală (activă) a depozitului, având capacitatea de 83.000 m³. Celula activă are o impermeabilizare dintr-un strat de argilă. Cea de a doua celulă a depozitului de deșeuri, având capacitatea de 7.000 m³, (concepută inițial pentru depozitarea deșeurilor menajere) are un strat de impermeabilizare din geomembrană și nu se află în exploatare (nu se depozitează deșeuri). Nu s-au depozitat deșeuri menajere și nu se vor primi astfel de deșeuri pe amplasament în viitor.</p> <p>Levigatul (rezultat atât din celula 1 cât și de la instalația de condiționare) este colectat /pompat într-un separator de hidrocarburi, de unde este vidanțat periodic și transportat către o stație de injecție din cadrul Romgaz.</p> <p>Calitatea apelor subterane se monitorizează trimestrial (de exemplu pentru , pH, consumul chimic de oxigen (CCO), cloruri, reziduu fix, substanțe extractibile cu solvenți organici, produse petroliere și crom total), dintr-un foraj de monitorizare situat în aval de depozitul de deșeuri. Conform buletinelor de analiză consultate, nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor</p>			<p>În baza informațiilor transmise, Compania face plăți periodice, în cuantum de aproximativ 84.000 RON anual, ceea ce a dus la constituirea unui depozit în valoare totală de 566.000 RON în septembrie 2013. Plata efectuată în contul bancar este, prin urmare, făcută în avans și a depășit cuantumul anticipat până la această dată, de aproximativ 420.000 RON pentru o perioadă de cinci ani (calculul presupunând că efectuarea plăților se va face în mod egal dea lungul perioadei de 20 de ani). Plata periodică a contribuției trebuie continuată pentru a atinge valoarea provizionului impus, de 1.677.700 RON, până în primul trimestru al anului 2027.</p>

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>limită.</p> <p>Depozitul deține autorizație IPPC. În prezent, pe amplasament sunt depozitate cantități limitate de deșeuri de foraj, dat fiind numărul foarte mic de sonde forate pe o rază care să facă expedierea acestor deșeuri la depozit rentabilă din punct de vedere economic. Pe amplasament, este prezent în permanență un angajat al Romgaz. Depozitul este unul pentru deșeuri nepericuloase. După condiționare (instalații pentru neutralizarea pH-ului și condiționarea deșeurilor prin adăugarea de ciment pe amplasament) deșeurile de foraj sunt considerate nepericuloase.</p> <p>Trebuie constituit un provizion 1.677.700 RON (373.000 EUR la rata actuală de schimb valutar,) prin plata unor contribuții trimestriale egale, într-un cont bancar, pe o perioadă de 20 ani (2007 - 2027), care se va folosi pentru închiderea și post-monitorizarea depozitului de deșeuri. Romgaz depune periodic contribuții de 84.000 RON, o parte din dovezile plăților fiind puse la dispoziție prin data room. Cuantumul provizionului, la nivelul lunii septembrie 2013, este de 566.000 RON (126.000 EUR).</p>			

2. Secția de Producție Gaze Grebeniș

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Emisii în atmosferă			
<p>Emisiile în atmosferă sunt reprezentate de gazele de ardere provenite de la arzătoarele pe gaz cu care sunt prevăzute stațiile de uscare în scopul regenerării trietilen glicolului și de la centralele de încălzire a spațiilor de birouri/ producție. Emisiile în atmosferă se monitorizează periodic. Nu s-au raportat depășiri ale valorilor limită reglementate.</p> <p>În general, echipamentele sunt de generație nouă (instalarea a avut loc cu aproximativ 2-5 ani în urmă) și se află în stare bună.</p>			Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.
Solul și apa subterană			
Nu s-au raportat situații cunoscute de contaminare a solului și apei subterane și nu au fost identificate astfel de cazuri în timpul vizitei pe amplasament.			
Alimentarea cu apă și apele uzate			
<p>Apa este furnizată de la stația de tratare aparținând societății Romgaz, situată în Târgu Mureș și din foraje de alimentare din subteran și este folosită, în principal, în scopuri menajere.</p> <p>Apele uzate generate pe amplasamente sunt ape menajere și ape pluviale de pe platforme. Apele uzate menajere sunt tratate în stația de epurare locală (la sediul secției Grebeniș) sau sunt colectate în fose septice.</p> <p>Apele pluviale de pe platforma sediului secției Grebeniș sunt trecute printr-</p>			Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>un separator de produse petroliere și evacuate într-un râu sau lăsate să se infiltreze în sol. Separatorul de produse petroliere este întreținut și curățat periodic de către o societate contractată.</p> <p>Evacuările de ape uzate sunt monitorizate periodic. Nu s-au raportat depășiri ale valorilor limită reglementate.</p>			
Zgomot			
Sursele de zgomot sunt asociate funcționării compresoarelor și altor echipamente.			Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.
Riscuri naturale			
<p>O sondă de producție din zona Iernut se află într-o zonă expusă în trecut la inundații. Din anul 2012, râul din apropiere a fost îndiguit pentru a combate inundațiile.</p> <p>În plus, trei sonde de producție de la o altă structură din cele 12, sunt situate în zone unde există risc de alunecări de teren. Zonele respective sunt monitorizate continuu de Romgaz pentru a identifica imediat o eventuală necesitate a unor măsuri de intervenție. Până în prezent, la sondele de producție nu au fost necesare intervenții.</p>			Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.
Sănătatea și siguranța comunităților și alte aspecte			
<p>S-au detectat emisii de gaze în apropierea unei locuințe private din localitatea Grebeniș. Se pare că, în zona Mureș, apar emisii de gaze provenite de la zăcăminte de gaze de suprafață, care și-au pierdut etanșeitățile.</p> <p>Prezența gazelor a fost determinată prin folosirea detectoarelor, în ciuda faptului că nu există obiective Romgaz în apropiere.</p> <p>Proprietarul terenului s-a plâns că o suprafață de aproximativ 300 m², cultivată cu porumb, este afectată. Romgaz a pus la dispoziție detectoare de gaz iar acestea au fost instalate în casă pentru a preveni accidente cauzate de o posibilă acumulare de gaze. Cauza acestui eveniment este încă necunoscută și este analizată în continuare de societatea Romgaz.</p> <p>Romgaz are în vedere implementarea unei măsuri de colectare a emisiilor de gaze prin drenaj și de evacuare controlată. Se pare că proiectul instalației este disponibil și va fi implementat în decursul anului 2013.</p>			

3. Secția de Producție Gaze Sărmășel

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Emisii în atmosferă			
Emisiile în atmosferă sunt reprezentate de gazele de ardere provenite de la arzătoarele pe gaz cu care sunt prevăzute stațiile de uscare în scopul regenerării trietilen glicolului și de la centralele de încălzire a spațiilor de birouri/ producție. Emisiile în atmosferă se monitorizează periodic. Nu s-au raportat depășiri ale valorilor limită reglementate. În general, echipamentele sunt de generație nouă și se află în stare bună.			Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.
Solul și apa subterană			
Nu s-au raportat situații cunoscute de contaminare a solului și apei subterane și nu au fost identificate astfel de cazuri în timpul vizitei pe amplasament.			
Alimentarea cu apă și apele uzate			
Apa este furnizată de la stația de tratare aparținând societății Romgaz și dintr-un foraj de alimentare din subteran și este folosită, în principal, în scopuri menajere. Apele uzate menajere sunt colectate în fose septice. Apele pluviale sunt evacuate în rigole de-a lungul drumului sau lăsate să se infiltreze în sol. Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.			

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Zgomot			
<p>Sursele de zgomot sunt asociate funcționării compresoarelor și altor echipamente.</p> <p>Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.</p>			
Riscuri naturale			
<p>Două sonde de producție situate în localitatea Silivași se află într-o zonă afectată de alunecări de teren și au fost trecute în conservare.</p> <p>S-a întocmit un proiect pentru stabilizarea alunecărilor de teren, în numele Romgaz, iar lucrările de construcție vor fi demarate după nominalizarea contractorului.</p>			<p>Este planificată construcția unui perete în vederea stabilizării pantei. Reprezentanții de pe amplasament nu au pus la dispoziție detalii privind costurile estimative, însă, în baza informațiilor disponibile se poate considera că acestea nu vor depăși pragul de materialitate.</p>

4. Secția de Producție Gaze Sângeorgiu

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Emisii în atmosferă			
În general, echipamentele sunt de generație nouă și se află în stare bună. Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.			
Solul și apa subterană			
Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.			
Alimentarea cu apă și apele uzate			
Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.			
Zgomot			
Nu s-au identificat probleme care să depășească pragul de materialitate.			
Riscuri naturale			
În zona localității Ghinești-Trei Sate un colector de gaz a fost avariat în urma unei alunecări de teren care a avut loc cu aproximativ cinci ani în urmă. Segmentul de colector avariat a fost izolat iar conducta reparată. Nu s-au raportat alte incidente cauzate de pericole naturale.			
Sănătate și securitate în muncă			
Cu aproximativ 6 ani în urmă, a avut loc un accident la un obiectiv nepăzit unde era stocată o cantitate de aproximativ 2 litri de metanol într-un dulap închis cu cheie. Trei persoane au intrat prin efracție în incinta obiectivului pentru a fura și au băut metanol. În consecință, doi dintre hoji au murit iar			

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>cel de al treilea a supraviețuit însă și-a pierdut vederea.</p> <p>În urma cercetărilor desfășurate de autorități, niciun angajat al societății Romgaz nu a fost găsit vinovat de incident și nu s-a aplicat nicio penalitate.</p> <p>În urma acestui incident, normele privind manipularea și depozitarea metanolului în cadrul Romgaz au fost modificate pentru a permite stocarea acestei substanțe numai în depozitele de la sediile secțiilor de producție și introducerea unor măsuri stricte privind manipularea și etichetarea recipientelor cu metanol.</p>			
Sănătatea și siguranța comunităților și alte aspecte			
<p>Se pare că, în zona Mureș, apar emisii de gaze provenite de la zăcăminte de gaze de suprafață, care și-au pierdut etanșeitățile.</p> <p>În anii '80, a avut loc o explozie la o biserică adventistă din localitatea Curteni, ca urmare a acumulării de gaze în interiorul clădirii. În urma acestui incident, s-au montat două conducte orizontale, subterane, având lungimea de aproximativ 300 m (câte una pe fiecare parte a drumului principal) și au fost prevăzute cu țevi de ventilație la intervale de câte 10 metri în vederea colectării și evacuării gazelor ascendente și evitării acumulărilor de gaze în interiorul clădirilor. În anii 2006 - 2007, în afara sistemului de colectare a gazelor realizat în anii '80, s-au montat conducte verticale de evacuare pe mai multe proprietăți private situate de-a lungul drumului. Conductele de evacuare instalate au lungimea de aproximativ 10 m, iar rolul acestora este de a colecta emanațiile de gaze de la o adâncime de aproximativ 5 m sub nivelul terenului și de a ventila gazele colectate într-un punct de evacuare situat la 5 m deasupra nivelului terenului.</p> <p>Nu s-au înregistrat alte evenimente similare.</p>			

5. Secția Comprimare Mureș

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Solul și apa subterană			
<p>Stația de comprimare Mureș.</p> <p>Pe zonele betonate din interiorului și din jurul cuvei de retenție a zonei de stocare a uleiurilor s-au observat pete semnificative de produse petroliere (4 rezervoare supraterane de stocare, 2x10 m³ și 2x20 m³). Similar, urme de produse petroliere au fost observate în interiorul și în jurul cuvei de retenție a unui rezervor semi-îngropat (10 m³) folosit pentru stocarea fracțiilor petroliere rezultate de la procesul de separare a gazelor.</p> <p>Nu s-au efectuat investigații privind calitatea solului și apelor subterane pe amplasament iar stadiul de contaminare a mediului subteran este necunoscut. Autorizația de mediu emisă pentru acest amplasament în ianuarie 2012 este valabilă până în ianuarie 2022.</p>			
<p>Fosta Stație de Comprimare Corunca</p> <p>Pe zonele betonate din interiorului și din jurul cuvei de retenție a zonei de stocare a uleiurilor s-au observat pete semnificative de produse petroliere. S-a observat că podeaua betonată și fundațiile fostelor compresoare de gaze sunt puternic contaminate cu produse petroliere.</p> <p>În numele Romgaz, autoritatea de mediu a prelevat probe de sol din mai multe puncte de pe amplasamentul fostei stații de comprimare. Campania de prelevare a probelor de sol în cadrul acestei investigații s-a limitat la stratul de sol superficial (5 cm și 30 cm sub nivelul terenului.). Măsurătorile au indicat depășiri ale valorilor limită pentru total hidrocarburi petroliere (TPH) (valorile limită au fost depășite de 2 până la 13 ori) în zona rezervoarelor de stocare a produselor petroliere (5 rezervoare supraterane, 2x10 m³ și 3x20 m³) și în apropierea rezervorului semi-îngropat (10 m³) folosit pentru stocarea</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Conform cazului cel mai probabil și scenariului cel mai pesimist, nu vor exista costuri care să depășească pragul de materialitate în ceea ce privește posibila excavare a solului poluat în zonele relevante. Se estimează că aproximativ 3.000 de tone de sol poluat necesită eliminare ca deșeu periculos.

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>fracțiilor petroliere rezultate de la separatoarele de gaze. În consecință, autoritatea de mediu a solicitat societății Romgaz ca, până la data de 01.10.2013, să întocmească un studiu care să delimiteze zonele afectate de poluare. Având în vedere că societatea nu a început efectuarea investigațiilor impuse în vederea delimitării poluării, nu se poate respecta termenul impus de autorități. Reprezentanții Romgaz au comunicat echipei ERM că se va solicita o amânare a termenului de realizare a studiului.</p> <p>Amplasamentul va fi transformat în obiectiv de stocare a tubingului. În acest scop, fosta cameră a compresoarelor și cele două turnuri de răcire vor fi demolate și înlocuite cu platforme de beton. Proiectul de transformare a amplasamentului (deși nu a fost încă aprobat de Romgaz) a fost deja executat fără a se avea în vedere decontaminarea amplasamentului și eliminarea, ca deșeuri periculoase, a solului contaminat și a deșeurilor rezultate în urma demolării.</p> <p>Cu toate acestea, Romgaz a formulat o cerere de ofertă pentru elaborarea studiului de delimitare a contaminării, luând în considerare, ca bază de calcul, o suprafață de 1,000 m² de sol contaminat.</p>			
Alimentarea cu apă și apele uzate			
<p>Fosta Stație de Comprimare Corunca</p> <p>Se pare că rețeaua de conducte pentru apele pluviale de pe amplasament (care evacuează în sistemul de canalizare al minicipiului Târgu Mureș după trecerea apelor prin separatoare de hidrocarburi) este contaminată cu produse petroliere și trebuie decontaminată. Nu sunt asociate costuri care să depășească pragul de materialitate.</p>			

6. Secția de Producție Gaze Oltenia

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Emisii în atmosferă			
<p>În timpul vizitelor pe amplasament, echipa ERM a observat surse de emisii (coșuri) aferente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - încălzitoarelor (caloriferelor) de gaze astfel încât gazele care vin de la sonde să nu înghețe; - centralelor de încălzire din căsuțele operatorilor; - stațiilor de uscare. <p>Nu toate aceste surse de emisii sunt monitorizate de către Romgaz.</p> <p>Autorizațiile de mediu emise pentru structurile aflate pe teritoriul județului Vâlcea impun monitorizarea anumitor poluanți în emisiile în atmosferă. Buletinele de analiză consultate de echipa ERM nu curpindeau măsurători ale concentrațiilor pentru toți poluanții ceruți prin autorizație. Reprezentanții amplasamentelor nu au oferit o explicație cu privire la motivele pentru care nu se monitorizează toți poluanții. De asemenea, nu s-a comunicat echipei ERM nici un punct de vedere al autorității de mediu cu privire la acest aspect.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	
<p>Apa sărată rezultată de la separarea impurităților lichide conținute în gazele extrase este pompată în aproximativ 10 habe metalice temporare, având capacitatea de 30 m³ fiecare. De aici, apa sărată este transportată cu autovidanaje la stația de injecție Bibești. Autoritățile de mediu au acceptat această soluție de eliminare și au inclus-o ca atare în autorizațiile de mediu. Nu toate autorizațiile de mediu solicită societății Romgaz să raporteze cantitățile de apă sărată re-injectată în zăcămintul natural.</p> <p>De asemenea, la stația de injecție Hurezani s-a observat că este în funcțiune un bazin deschis, din beton, cu capacitatea de 200 m³ pentru stocarea apei</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	<p>Problema mirosului se aplică la aproximativ toate locațiile unde există astfel de habe deschise pentru colectarea și stocarea intermediară a apei sărate (nu neapărat numai la stațiile de injecție). Problema mirosului nu este relevantă dacă apa sărată este stocată în rezervoare închise, semi-îngropate (de exemplu, cele de la stația de injecție Bibești). În prezent, nu sunt impuse măsuri de îmbunătățire în vederea reducerii mirosului.</p>

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>sărate.</p> <p>În timpul vizitei pe amplasament, auditorii ERM au simțit un miros specific în apropierea acestor bazine/habe, care poate fi relevant pentru emisii de compuși organici volatili (COV) în aer. Nu s-au efectuat măsurători ale COV în emisii sau în imisii. Autorizațiile de mediu emise pentru structurile de pe teritoriul județului Gorj (Hurezani, Piscu Stejari, Bibești, Strâmba, Tămășești, Alunu) nu solicită măsurători ale COV și nu impun măsuri de îmbunătățire.</p>			
Autorizare			
<p>Majoritatea autorizațiilor de mediu emise Agenția pentru Protecția Mediului Gorj pentru structurile de pe teritoriul acestui județ (Hurezani, Piscu Stejari, Bibești, Strâmba, Tămășești, Alunu) nu cuprind informații detaliate privind numărul surselor de emisii și nu solicită monitorizarea poluanților din emisiile în atmosferă.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	
Solul și apa subterană			
<p>Habele metalice deschise, având capacitatea de 30 m³, stochează apa sărată care este apoi transportată cu autovidanțe la stațiile de injecție. Acestea au fost observate a fi corodate iar unele dintre ele nu erau prevăzute cu cuve de retenție, fiind așezate direct pe pământ.</p> <p>De asemenea, bazinul betonat deschis, cu capacitatea de 200 m³, de la stația de injecție Hurezani are fisuri și este amplasat direct pe pământ.</p> <p>Starea actuală a acestor habe-bazine poate conduce la un impact asupra calității solului și apelor subterane în special în perioadele cu precipitații abundente, având în vedere faptul că sunt deschise.</p>	<p>50.000</p>	<p>150.000</p>	
<p>Autorizațiile de mediu emise pentru structurile Grădiștea și Tetoiu, aflate pe teritoriul județului Vâlcea, solicită monitorizarea anuală a calității solului și apelor subterane (în cea mai apropiată fântână rezidențială). Nu s-a pus la dispoziția echipei ERM niciun buletin de analize în acest sens. Nu se cunoaște motivul pentru care autoritatea de mediu a formulat astfel de cerințe numai pentru aceste două structuri.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate</p>	

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Zgomot			
<p>Compresoarele din cadrul structurilor Strâmba și Bibești, care sunt în proprietatea și în exploatarea companiei Amromco Energy, nu sunt cuprinse în autorizațiile de mediu emise pentru activitățile desfășurate de Romgaz. Prin urmare, nu s-au efectuat măsurători de zgomot la aceste locații.</p> <p>Echipa ERM a perceput un nivel ridicat de zgomot în timpul vizitelor la compresoarele de la Strâmba și Bibești; acest nivel ridicat al zgomotului poate afecta, de asemenea, și personalul Romgaz.</p> <p>De asemenea, unele dintre autorizațiile de mediu emise pentru structurile de pe teritoriul județului Vâlcea impun efectuarea unor măsurători anuale ale nivelului de zgomot. Nu s-au pus la dispoziția ERM buletine de analiză ale nivelului de zgomot pentru acele structuri.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
Riscuri naturale			
În anul 2010, au avut loc alunecări de teren la structurile Strâmba și Alunu aflate pe teritoriul județului Gorj. Se pare că pagubele au constat numai în pierderea producției în urma avarierii unui colector de gaze aflat pe marginea drumului, în pădure.			

Aspecte identificate în ceea ce privește sănătatea și securitatea în muncă	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Securitatea generală			
<p>La Sucursala de Producție Gaze Târgu Mureș, Romgaz nu a implementat un sistem formal de management al securității.</p> <p>În timpul vizitelor pe amplasamente, nu s-au observat semne vizibile de avertizare care să marcheze zonele periculoase din incinta unei structuri (semne de avertizare asupra pericolului de cădere de la înălțime, înec, electrocutare, risc de explozie).</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	

Aspecte identificate în ceea ce privește sănătatea și securitatea în muncă	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Echipament individual de protecție			
Conform legislației românești, este acordat personalului echipament individual de protecție constând în cască, salopetă, bocanci de protecție și antifoane. Cu toate acestea, s-a observat că angajații poartă numai salopetele acordate de societate.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
Substanțe periculoase			
În cadrul stațiilor nu erau disponibile fișele cu date de securitate ale substanțelor folosite (de exemplu, în procesele de separare sau uscare a gazelor).			
Incidente și accidente			
<p>Incidentele fără urmări și pericolele nu sunt recunoscute și raportate de către angajații societății.</p> <p>În perioada 2009-2013, la nivelul societății s-au raportat numai 29 de accidente de muncă, dintre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - accidente de muncă pe durata deplasării: 10; - accidente soldate cu incapacitate temporară de muncă: 16; - decese: 2 - ambele în cadrul Sucursalei Mediaș (unul în timpul deplasării iar altul survenit în urma unui accident în care valva de respirație a unui rezervor a lovit persoana respectivă în cap; cel din urmă a avut implicații materiale pentru societate, în cuantum de 60.001 RON; - accidente colective: accidentarea unui vehicul având ca urmare dauna totală a mașinii societății și un număr de 2.168 de ore pierdute. <p>În conformitate cu declarațiile societății, angajații nu au formulat pretenții de despăgubiri bănești.</p>			

7. Secția de Producție Gaze Muntenia

Aspecte identificate în ceea ce privește protecția mediului	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Emisii în atmosferă			
Autorizația de mediu emisă pentru stația de uscare Fința (care folosește trietilen glicol) nu identifică sursele care evacuează emisii în atmosferă. Prin urmare, nu sunt formulate cerințe de monitorizare în autorizație și nu se efectuează măsurători ale emisiilor. Stațiile de uscare pe bază de trietilen glicol, spre deosebire de cele care folosesc săruri delicvescente, sunt prevăzute cu coșuri de emisie. Două dintre aceste stații (Brătești & Urziceni) folosesc astfel de săruri. Două dintre aceste stații au autorizații de mediu emise pentru titularul Amromco Energy. Pentru celelate stații, sursele de emisii sunt identificate în autorizațiile de mediu. Cu toate acestea, nu toate autorizațiile impun monitorizarea poluanților din emisiile în atmosferă.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
Apa sărată rezultată de la separarea impurităților lichide conținute în gazele extrase este pompată în aproximativ 7 habe metalice deschise, temporare, având capacitatea de 30 m ³ fiecare. De asemenea, la stațiile de injecție Gheboia și Gîrbovi, s-au observat în funcțiune 11 habe metalice deschise, având o capacitate de aproximativ 300 m ³ . În timpul vizitei pe amplasament, auditorii ERM au simțit un miros specific în apropierea acestor bazine/habe, care poate fi relevant pentru emisii de compuși organici volatili (COV) în aer. Nu s-au efectuat măsurători ale COV în emisii sau în imisii. Autoritatea de reglementare nu a solicitat efectuarea de măsurători de COV.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	În prezent, nu sunt impuse măsuri de îmbunătățire în vederea reducerii mirosului.
Autorizare			
În timpul vizitei pe amplasament, auditorii ERM au observat o stație de uscare la Vlădeni, aflată în proprietatea și în exploatarea companiei Amromco Energy, care nu este cuprinsă în autorizația de mediu emisă	Nu sunt necesare costuri care să	Nu sunt necesare costuri care să	

Aspecte identificate în ceea ce privește protecția mediului	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>pentru activitățile desfășurate de Romgaz. Această stație procesează și gazele produse de sonda 59 care aparține societății Romgaz. Se pare că Amromco Energy ar fi obținut autorizația de mediu pentru această stație. Romgaz nu deține o copie a acestei autorizații. De asemenea, Romgaz are un control foarte limitat asupra exploatării stației. Orice avarie sau răspundere de mediu cauzată de operațiunile companiei Amromco Energy poate afecta activitățile și reputația societății. ERM a primit numai conținutul Articolului XVIII din contractul de asociere între Romgaz și Amromco Energy. Acesta cuprinde o clauză foarte generală conform căreia Amromco Energy își va desfășura operațiunile de producție în conformitate cu prevederile legale românești referitoare la protecția mediului.</p>	depășească pragul de materialitate	depășească pragul de materialitate	
<p>La momentul vizitei pe amplasament, autorizația de mediu emisă pentru structura Câmpul Brătești nu includea stația de uscare și o habă metalică deschisă, cu capacitatea de 10 m³, pentru stocarea apei sărate. Reprezentantul Romgaz a menționat că societatea se află în procedură de revizuire a autorizației pentru a include modificarea respectivă.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
<p>Rezervorul subteran construit la sfârșitul anului 2011 pentru stocarea temporară a apei sărate la Grupul de sonde 14 Bilciurești nu este acoperit de actuala autorizație de mediu.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
<p>Sondele de injecție precum și habele deschise pentru stocarea apei sărate, reglementate prin autorizațiile de mediu emise pentru Romgaz, au fost concensionate companiei Amromco Energy, care gestionează și apa sărată produsă de sondele exploatare de Romgaz.</p> <p>Cu toate acestea, conform autorizațiilor de mediu, toate obligațiile de mediu revin societății Romgaz. Acest fapt ar putea conduce la posibile obligații pentru Romgaz din cauza acelor operațiuni asupra cărora societatea nu are control.</p> <p>Contractul de asociere dintre Romgaz și Amromco Energy nu conține clauze clare cu privire la gestionarea obligațiilor de mediu care ar putea fi asociate operațiunilor fiecăreia dintre părți.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	

Aspecte identificate în ceea ce privește protecția mediului	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>De asemenea, autorizațiile de mediu emise pe numele titularului Romgaz pentru structurile de pe teritoriile județelor Dâmbovița și Ialomița vor expira în anul 2014. Conform documentelor analizate de ERM, Romgaz va solicita autorizațiile de mediu pentru operațiunile de producere a gazelor desfășurate în numele Romgaz și în numele asocierii dintre Romgaz și Amromco Energy. În situațiile când Amromco Energy a solicitat autorităților de mediu, acorduri de mediu, înaintea construirii stațiilor de uscare sau de comprimare, această companie va avea responsabilitatea autorizării acestor instalații înainte de a le pune în funcțiune.</p>			
Solul și apa subterană			
<p>Cinci habe metalice deschise (care stochează temporar apă sărată), situate la Grupul 32 Vlădeni și la stația de injecție Gîrbovi au fost observate a fi foarte corodate.</p> <p>De asemenea, bazinul deschis din beton, cu capacitatea de 10 m³, care stochează apă sărată la Grupul 201 Brătești era așezat direct pe pământ.</p> <p>Starea actuală a acestor habe/bazine poate conduce la un impact asupra calității solului și apelor subterane în special în perioadele cu precipitații abundente, deoarece sunt deschise și, la data vizitei, au fost observate a fi aproape pline.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
<p>Cele 4 habe metalice care stochează apă sărată la stația de injecție Gîrbovi sunt prevăzute cu o cuvă de retenție care a fost observată a fi deteriorată. În prezent, capacitatea acestor habe este depășită, apa sărată revărsându-se în cuva de retenție din cauza nefuncționării pompei de injecție. Apa sărată este injectată cu ajutorul unui agregat mobil, disponibil o zi pe săptămână, care pompează apa sărată direct în sonda de injecție. Aceasta practică tradițională permite scurgeri, o gestionare defectuoasă a eliminării apei sărate și, prin urmare, are riscul de a genera un impact asupra solului și apei subterane.</p>			
<p>Romgaz nu a efectuat investigații ale calității solului și apei subterane, însă astfel de investigații nu au fost solicitate de autoritățile de mediu (nici în zonele unei habe metalice sunt corodate sau așezate direct pe pământ). Nu există evidențe ale scurgerilor sau incidentelor de mediu cauzate de spurgeri ale conductelor subterane de transport al apei sărate sau al gazelor. Având în vedere istoricul îndelungat al activităților societății și practicile</p>	350.000	500.000	

Aspecte identificate în ceea ce privește protecția mediului	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
tradiționale de foraj, acest aspect ar putea deveni problematic în cazul în care se vor descoperi în viitor amplasamente care ar fi putut fi poluate în trecut.			
Ape de suprafață			
Apele pluviale de pe platformă sunt colectate într-un șanț deschis și direcționate spre cel mai apropiat curs de apă de suprafață (Balta Irimescu), situat la aproximativ 10 m de amplasament. Pe amplasament nu s-a observat un separator de produse petroliere pentru a trata apele pluviale de pe platformă înainte de evacuarea lor în emisar.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
Zgomot			
<p>Compressoarele de la Grupul 17 Gheboia și Grupul 212 Fierbinți, aflate în proprietatea și în exploatarea Amromco Energy, nu sunt incluse în autorizațiile de mediu emise pentru activitățile titularului Romgaz. Drept urmare, la aceste locații Romgaz nu a efectuat măsurători ale nivelului de zgomot deși societatea are angajați care lucrează în imediata vecinătate a compresoarelor.</p> <p>Echipa ERM a perceput un nivel ridicat de zgomot în timpul vizitelor la aceste locații. Același nivel de zgomot îl percep și angajații Romgaz care lucrează în apropierea acestor obiective.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
Eficiență energetică			
10 încălzitoare de gaze asociate sondelor de producție au fost observate a avea un grad ridicat de coroziune, fără materiale de izolare corespunzătoare. Acestea pot conduce la o creștere a consumului de energie pe perioada iernii. Adjunctul șefului secției Muntenia a precizat că bugetul pentru anul 2014 include înlocuirea unui număr de 10 încălzitoare. Costul estimativ al unui încălzitor nou este de 30.000 EUR.	200.000	350.000	Pnetru înlocuirea încălzitoarelor nu vor exista costuri care să depășească pragul de materialitate. Înlocuirea celor 10 încălzitoare, fiecare costând aproximativ 30.000 EUR, este deja inclusă în bugetul pentru anul 2014.

Aspecte identificate în ceea ce privește sănătatea și securitatea în muncă	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Incidente și accidente			
<p>La Grupul 14 Bilciurești, un defect al supapei de presiune de la capacul rezervorului de stocare a condensatului a condus la o acumulare de gaze. Capacul a explodat în anul 2012 iar rezervorul nu mai este închis etanș. Acest eveniment a avut loc cu un an în urmă, însă capacul nu fusese înlocuit la data vizitei pe amplasament.</p> <p>După acest eveniment, nu s-au adoptat măsuri de siguranță deși auditorii ERM au simțit un miros puternic de hidrocarburi cu ocazia vizitei pe amplasament.</p>	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	
Evaluarea riscurilor			
Există locuri de muncă unde lucrează atât angajați ai Romgaz cât și ai Amromco Energy: Grupul 212 Fierbinți și stația de uscare, Grupul 17 Gheboia și stația de injecție. Nu s-a evaluat impactul cumulativ al echipamentelor exploatate asupra sănătății operatorilor Romgaz și, în consecință, nu s-au identificat riscurile asociate și măsurile de reducere.	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	Nu sunt necesare costuri care să depășească pragul de materialitate	

SUCURSALA ÎNMAGAZINARE SUBTERANĂ

Sucursala Înmagazinare Subterană a Gazelor este formată din 6 depozite subterane de gaze și din grupurile aferente de sonde de injecție situate în următoarele localități: Cetatea de Baltă, Ghercești, Bilciurești, Sărmășel, Urziceni și Bălăceanca. Auditorii companiei ERM au vizitat depozitul de înmagazinare de la Ghercești pe data de 29.08.2013 și sediul Sucursalei Înmagazinare de la Ploiești, pe data de 02.09.2013.

Tabelul următor prezintă constatările companiei ERM în urma vizitelor la locațiile din cadrul Sucursalei Înmagazinare.

1. Depozitul Subteran de Gaze Ghercești

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
Autorizare			
<p>Gazul este furnizat de Transgaz (societatea națională de transport al gazelor) prin intermediul conductelor subterane și este injectat în zăcămintul natural prin intermediul sondelor de injecție ale Romgaz. La terminarea perioadei de depozitare stabilită prin acord cu societatea Transgaz, Romgaz extrage gazele din zăcămintul natural, le trece printr-o primă etapă de separare și, ulterior, printr-o stație de uscare și le transmite înapoi în sistemul de distribuție al Transgaz. Depozitul subteran de gaze Ghercești cuprinde 6 grupuri de sonde de injecție (cu un total de 83 de sonde) și o stație de uscare. În zona Ghercești nu sunt necesare compresoare.</p> <p>Depozitul Subteran de Gaze Ghercești a fost încadrat ca amplasament de categoria 2 Seveso de către autoritățile relevante (în baza cantității de gaz comunicată a fi re-injectată în zăcămintul natural: 700.000 - 1.530.000 m³/24h). Cantitatea de gaz reglementată prin autorizația de mediu, a fi primită de la Transgaz și depozitată, este de 105.000 tone. Având în vedere că gazele sunt depozitate în zăcămintul natural, capacitatea acestui depozit nu poate fi cuantificată.</p> <p>Această încadrare impune respectarea prevederilor privind siguranța, aferente reglementărilor Seveso. În prezent, pe amplasament nu sunt implementate toate măsurile de siguranță necesare în cazul unei întreruperi a alimentării cu curent electric (de exemplu, generator de curent și echipamente asociate care ar fi necesare pentru a acționa valvele și alte componente astfel încât acestea să pornească generatoarele când se întrerupe alimentarea cu curent electric și să le oprească când acesta revine). Această neconformitate a fost evidențiată și în procesele verbale de inspecție întocmite de Inspectoratul pentru Situații de Urgență în anul 2011. Autoritatea a formulat o cerință de implementare a măsurilor de siguranță</p>	350.000	500.000	Costurile estimative aferente cazului cel mai probabil și scenariului cel mai pesimist au fost incluse în urma discuțiilor cu specialiștii tehnici ai ROMGAZ și cuprind achiziționarea unor astfel de instalații și echipamente necesare. Aceste costuri sunt considerate de compania ERM a fi corect estimate. Cu toate acestea, costurile respective nu au fost incluse în bugetul pentru anul 2013.

Aspecte identificate	Cazul cel mai probabil (MLC) €	Scenariul cel mai pesimist (RWC) €	
<p>necesare dar nu a precizat un termen până la care să se realizeze această cerință.</p> <p>Autorizația de mediu pentru depozitul subteran de gaze Ghercești, emisă în decembrie 2010, a expirat în iunie 2013. Conform declarațiilor reprezentanților din teren, societatea Romgaz a solicitat deja o nouă autorizație care, până la data vizitei pe amplasament, nu fusese emisă.</p>			
<p>Autorizația de mediu emisă de fosta Agenție Regională pentru Protecția Mediului Craiova, în decembrie 2010, pentru depozitul subteran de gaze Ghercești nu cuprinde stația de uscare deoarece aceasta a fost instalată după obținerea autorizației. Cu toate acestea, autorizația a expirat în iunie 2013 și, conform declarațiilor reprezentanților din teren, societatea Romgaz a solicitat o nouă autorizație care va reglementa și această instalație. Până la data vizitei pe amplasament, noua autorizație nu fusese eliberată.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	
Incendii și explozii			
<p>Dintre cele 83 de sonde care aparțin depozitului subteran de gaze Ghercești, 7 sonde din comunele Pielești și Ghercești nu sunt ușor accesibile mașinilor de intervenție în caz de incendiu sau explozie, pe timp de iarnă sau ploi abundente (fie drumurile sunt de exploatare agricolă și sunt din pământ, fie consolidarea lor s-a distrus în timp). Acest aspect este unul recurent în procesele verbale de inspecție întocmite de Inspectoratul pentru Situații de Urgență încă din anul 2012. Cu toate acestea, autoritatea nu a precizat un termen până la care drumurile să fie accesibile. Conform cerințelor legale, vehiculele de intervenție în caz de incendiu trebuie să aibă acces la toate sondele, indiferent de anotimp și de condițiile meteorologice.</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	<p>Nu sunt necesare costuri care să atingă Pragul de Materialitate</p>	

**ERM has offices across the following
countries worldwide**

Argentina	New Zealand
Australia	Panama
Belgium	Peru
Brazil	Poland
Canada	Portugal
China	Puerto Rico
Colombia	Romania
France	Russia
Germany	Singapore
Hong Kong	Southern Africa
Hungary	Spain
India	Sweden
Indonesia	Taiwan
Ireland	Thailand
Italy	The Netherlands
Japan	United Arab Emirates
Kazakhstan	United Kingdom
Korea	United States
Malaysia	Vietnam
Mexico	

ERM's Bucharest Office

145 Calea Victoriei Blvd.,
Victoria Center, 8th floor,
Sector 1, 010072, Bucharest
Romania

T: +40 31 405 1680
F: +40 31 405 1681

www.erm.com